

Författare: Isabelle Andersson
Handledare: Josephine Rekers
Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi
Höstterminen 2021
SGEK03:3

Nya mönster för livsstilsmigration till landsbygden - *En fallstudie av Duved*

Figur 0-1- Bild på tåg vid Duved station (<https://flic.kr/p/2kS6bid>)

Abstract

This thesis investigates the modern phenomena of ruralisation; people leave the city for a life in a calm rural region, explained by theories of lifestyle migration, push pull effects and new expectations. During the last 20 years, migration from Stockholm to four Swedish rural regions have increased with 37 percent according to collected statistics, answering the first research question on how migration to rural regions has changed since 2000. The second question asks what the motivations are to move and what the prior reason is – where reasons to move are categorized in three types of motivations: material, subjective and relational. This is investigated through an interview with a migrant from Stockholm to Duved, Åre. Finally, the third question investigates the efforts required from the region, to identify the challenges and strategies a rural region must develop to be successful. This is investigated through a case study of Duved, including an interview with the project leader of Duvedmodellen, and identifies six strategies. Overall, the results of this thesis show that the combination of personal preferences and material aspects explain why people move, and rural regions must prioritize efforts regarding residence, culture life and service in order to compete with urban areas.

Keywords

Rural development, lifestyle migration, ruralisation, expectations, motivations
Landsbygdsutveckling, livsstilsmigration, ruralisering, förväntningar, drivkrafter

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställning	6
1.3 Avgränsning	7
2. Teori	9
2.1 Migration	9
2.1.1 Push-pull effekter	10
2.1.2 Livsstilsmigration	10
2.2 Landsbygdsutveckling - en levande landsbygd	13
2.2.1 Landsbygdens utmaningar	13
2.2.2 Strategier för landsbygdsutveckling	14
2.3 Ramverk för uppsatsen	16
3. Metod	17
3.1 Forskningsdesign	17
3.1.1 Fallbeskrivning	18
3.2 Metoder	20
3.2.1 Statistik	20
3.2.2 Intervjuer	21
3.3 Sammansvetsning av metoderna	25
4. Resultat och analys	26
4.1 Trender för migration sedan 2000-talet	26
4.1.1 Migrationsmönster från Stockholms län till rurala regioner	26
4.1.2 Drivkrafter och anledningar att flytta till landsbygden	29
4.2 Utmaningar och strategier i Duved	35
4.2.1 Bemötandeproblem- Strategi samverkan	35
4.2.2 Tillgänglighetsproblem- Strategi Nätverk	37
4.2.3 Kompetensproblem- Strategi Breddad rekrytering	39
4.2.4 Kännedomsproblem- Strategi Robusthet	41

4.2.5 Identitet & attitydproblem- Strategi Balans	43
4.2.6 Normproblem- Strategi Livsmiljö för alla	45
5. Landsbygdsutveckling är viktigt för invånarna	49
6. Slutsats	52
6.1 Konsekvenser för politik inom landsbygdsutveckling	53
6.2 Nya frågor	54
7. Referenslista	55
7.1 Skriftliga källor	55
7.3 Illustrativa källor.....	58
8. Appendix.....	59
8.1 Appendix A- Tabell över koder från intervjuer	59
8.2 Appendix B- Intervjuguide för boende i Duved.....	60
8.3 Appendix C- Intervjuguide för projektledare, Duvedmodellen.....	62

Figurförteckning

<i>Figur 0-1- Bild på tåg vid Duved station (https://flic.kr/p/2kS6bid)</i>	1
<i>Tabell 2-1- Tabell över ramverk för uppsatsen</i>	16
<i>Figur 3-1- Sverigekarta med fokus på Duveds lokalisering, (QGIS, 2021)</i>	19
<i>Tabell 4-1- Tabell över total utflytt från Stockholms län till fyra andra län mellan 2000 och 2020. Siffror hämtade från SCB (2021).</i>	27
<i>Figur 4-2- Diagram över utflytt från Stockholms län till Jämtlands län mellan år 2000 och 2020. (SCB, 2021).</i>	29
<i>Tabell 4-3- Tabell över anledningar till att familjen flyttade till landsbygden.</i>	34
<i>Figur 4-4- Antalet egenföretagare i procent på landsbygden (Tillväxtverket, 2021).</i>	46
<i>Tabell 4-5- Tabell med samband mellan de generella utmaningarna och Duveds strategier.</i>	47

1. Inledning

Människor har genom historien flyttat till större städer med anledning av det större utbudet av arbeten, utbildning, kulturliv och sociala sammanhang. Konsekvenserna för de svenska landsbygdskommunerna har inneburit stora problem med att uppmuntra människor och skapa en attraktiv plats att bo på landsbygden (Sandow och Lundholm, 2020).

På senare tid har en ny trend fått större uppmärksamhet där människor i större utsträckning flyttar från de högljudda storstäderna till den mer prisvärda, lugna och fina landsbygden (Eirefelt, 2021). Mönstret har ökat i takt med digitaliseringen och de ökade möjligheterna att exempelvis arbeta hemifrån och med bättre kommunikationer till städerna. Dessutom har trenden fått en högre ökning sedan Coronapandemin 2019 men det finns fler olika anledningar till att människor flyttar till landsbygden (Syssner och Fredriksson, 2021).

Trenden innebär ökade möjligheter för kommuner att uppmuntra nya invånare genom förbättrade levnadsmöjligheter och ökat utbud av service på landsbygden men också fler utmaningar med hur de exempelvis ska lösa situationen med fler invånare än tidigare (Hjort, 2005). Idag finns det 148 stycken landsbygdskommuner i Sverige (Tillväxtverket, 2021).

Landsbygdskommuner behöver lära sig mer om vilka drivkrafter och förväntningar de nya invånarna har för att kunna tackla de utmaningar som varje landsbygdskommun arbetar med och vilka strategier som ska sättas upp. Flyttmönstret som vi nu ser kallas för en livsstilsrörelse (Widebäck, 2021). I den här uppsatsen kommer detta fenomen att undersökas närmare genom en fallstudie av en specifik region.

1.1 Bakgrund

Händelser i samhället speglar hur mönstret och trender ser ut. Det som motiverade människor för 20 år sedan är inte samma idag. Förr fanns inte samma möjligheter att arbeta hemma, det var andra normer för hur familjer såg ut och ekonomin var annorlunda. Digitaliseringen är en drivande faktor till detta. Sveriges starka urbanisering har börjat vända, effekten är att många väljer landsbygden före staden i större utsträckning än tidigare. Befolkningen har ökat i hela landet men i beräkningar har tillväxten ökat mer än tidigare på landsbygden. Det som sker i samhället är en ruralisering - motsatsen till urbanisering (Wallström, 2018).

När Coronapandemin bröt ut 2019 och samhället insåg konsekvenserna var ljusglimtarna svåra att se. Nu kan SVT två år senare presentera statistik som visar att den nya trenden att flytta från staden bland annat går i pandemins fotspår. Trenden är på grund av nya levnadsmöjligheter med distansarbete och chansen att bo billigare på landsbygden. Främst gäller trenden barnfamiljer och det ska vara en miljö som lockar människor där ett exempel är platser där de tidigare haft sommarhus (Eirefelt, 2021).

Hjort (2005) beskriver synen på landsbygden som två olika fält och hur människor förstår det fysiska rummet. Landsbygd ses ofta som något idylliskt och glesbygd ses ofta som ett problem eller en plats som inte är välfungerande, en börda för resten av samhället. Att bo på landsbygden har däremot blivit mer attraktivt och enligt Jordbruksverket (2021) är Sveriges starka turism och rekreation en drivande faktor till det ökade intresset. Turismen fungerar inte bara som attraktivitet utan även som en konkurrenskraft vilket skapar arbetstillfällen och starkare näringsliv. De platser som människor främst flyttar till är där sysselsättning i relation med turism och rekreation finns, i kustlandskap eller kommuner med nära anslutning till storstäderna.

1.2 Syfte och frågeställning

Ruraliseringen i Sverige har under de senaste 20 åren ökat och syftet med denna uppsats kommer därför vara att genom intervjuer och tidigare teorier försöka förstå varför människor flyttar från staden till landsbygden som enligt Benson och O'reilly (2004) beror på att de vill byta livsstil och prova något nytt. Förutsättningarna för att bo på landsbygden kommer att förbättras genom en stark landsbygdsutveckling. Uppsatsens syfte kommer att kunna besvaras med hjälp av tre frågeställningar:

- **Hur har migrationsmönstret till landsbygden förändrats sedan 2000-talet?**
- **Vad är det som motiverar människor att flytta till landsbygden och vad är deras främsta anledning?**
- **Vilka utmaningar och strategier har en landsbygdskommun för att lyckas?**

Denna uppsats kommer att hänvisa och koppla till utvecklingen i Duved, en by på landsbygden i Åre som tillhör Jämtlands län. Duved är en mycket aktuell region som sedan

2018 har arbetat för att få fram ett forskning- och innovationsprojekt med mål om en hållbar landsbygd- och samhällsbyggnads styrning. År 2020 beviljades ansökan och projektet kallas för Duvedmodellen. Arbetet ska leda till att Duved år 2030 kan vara frontfigur och visionen för hur hållbar utveckling kan ske i andra landsbygdskommuner med liknande utmaningar. Utvecklingsarbetet ska ske inom områden som kultur, mat, boende, arbete och digitalisering. År 2000 hade Duved 555 invånare medan det år 2010 ökat till 663 personer (Regionfakta, 2021). Idag har byn 1800 invånare, alltså nästan tre gånger så många jämfört med år 2000. Byn är nära lokaliserad till Åre fast mycket lugnare, men med samma möjligheter inom skidåkning och stuguthyrning. Vandring, fiske, kajakpaddling är andra attraktiva saker att göra i Duved som är en levande plats med bra förutsättningar för förening- och friluftsliv. Utvecklingen har börjat och idag finns det redan goda möjligheter för att bygga ett starkt samhälle- butiker, skola, sporthall och restauranger (Duvedmodellen, 2021). För att få veta mer om detta projekt kommer en intervju att göras med projektledare för Vinnova projektet Duvedmodellen samt en person som har flyttat till Duved från Stockholm. Samtidigt kommer statistik att presenteras över migrationsmönstret från Stockholms län till fyra olika län de senaste 20 åren.

1.3 Avgränsning

Landsbygdskommuner har olika definitioner och för att skilja på stad och land kommer Jordbruksverkets (2021) definition att vara den jag utgår ifrån när jag skriver om landsbygd. De fyra kategorier som räknas som land är mycket glesa och glesa landsbygdskommuner samt tätortsnära och glesa blandade kommuner. För dessa fyra kategorier gäller att minst 50 procent av befolkningen är bosatta i glest befolkade områden och har minst 45 minuters resväg till en ort med minst 50 000 invånare, förutom den sista kategorin-glesa blandade kommuner som egentligen kallas för en tät kommun men som är avlägset lokaliserad.

De kategorier som inte räknas som landsbygd är de täta blandade kommunerna samt storstadskommuner då de definieras som stad. Denna uppsats kommer att behandla människors flyttmönster från stadsområdena till de fyra kategorier som definieras som landsbygd eller gles landsbygd.

Denna uppsats kommer att avgränsas på nationell nivå men för att specificera min undersökning har jag valt att fokusera på landsbygdsutvecklingen i en region- Duved. Det

förändrade flyttmönstret kommer att behandlas de senaste 20 åren och kompletteras med två intervjuer som fokuserar på nutiden. Tidsperioden omfattar Coronapandemin, ökade problem i storstäder med bostadsbrist, större fokus på miljöfrågor samt mer arbete för en utvecklad landsbygd.

I nästa avsnitt kommer ramverket för uppsatsen att presenteras tillsammans med två koncept, migration och landsbygdsutveckling. I avsnitt tre kommer jag att introducera Duved, som jag använder för att ha med ett exempel på en plats som arbetar hårt för landsbygdsutveckling och dit migration från städer sker, som uppsatsens två byggstenar innefattar. Kvalitativ metod har använts i uppsatsen genom intervjuer och kvantitativ data har samlats in med statistik från SCB. Avsnitt fyra presenterar resultatet i två delar, trender för migration i Sverige och landsbygdsutvecklingens utmaningar och strategier. Avsnitt fem innefattar en generell diskussion utifrån resultatet med hur landsbygdskommuner bör arbeta för att tillgodose invånarnas behov för att sedan avsluta med en slutsats.

2. Teori

Tidigare teorier om migration, push-pulleffekter och livsstilsmigration kommer att presenteras och vara en grund till vidare undersökning till att människor flyttar. Den andra delen av denna sektion behandlar landsbygdsutveckling samt utmaningar och strategier.

2.1 Migration

Migration är ett fenomen som hela tiden finns runt om oss, var vi än befinner oss och i olika skalor. Människor flyttar från världens alla länder i flykt, akuta behov, miljökatastrofer, strävan efter något nytt eller andra mindre nödvändiga aspekter. Migration har länge varit ett debatterat ämne där frågan ständigt är aktiv och det finns olika typer av migration, som exempelvis internationell eller nationell (Löden, 2019).

Ur ett historiskt perspektiv har migrationen under 1800-talet och i början av 1900-talet präglats av urbanisering i större utsträckning än tidigare och då startade också den så kallade tillväxtfasen. År 2010 beräknades den stora urbaniseringen vara slut då landsbygdsbefolkningen inte minskade lika kraftigt. Från 1970 till 2010 har stadsbefolkningen endast ökat med 4 procent (SCB, 2015).

Migrationsmönstret har visat att befolkningen på landsbygden är äldre och att fler unga, främst kvinnor, inte bosätter sig på landsbygden i samma omfattning. De högutbildade kvinnorna finner dock ett högre intresse av landsbygdskommunerna som har nära anslutning till en större arbetsmarknad som gör att de blir mer attraktiva (Hjort, 2005).

Takahashi (2021) har undersökt landsbygdsmigration i Japan efter att för mycket globalt fokus ligger i stadsområdena. Det mänskliga välbefinnandet och hållbarhet har sin utgångspunkt i varför människor finner lusten i att bosätta sig på landsbygden, vilket de undersökte i den Japanska landsbygdskommunen Hokuto City. Han undersökte de migrationsvärden som uttrycktes och resultatet av den nya studien gav inblick i att dels utvecklat distansarbete efter Coronapandemin kommer att förändra befolkningsflödet i framtiden samt att regionens naturliga egenskaper är viktiga för migrantens värderingar.

Studier av Sandow och Lundholm (2020) lyfter det allt vanligare fenomenet av vilka det är som lämnar storstadsområden. Exempelvis är ett mönster att de som återvänder till

landsbygden är människor med barn som har gått klart skolgången i staden. Brist på utbildade människor råder i mindre regioner och de som är attraktiva migranter på landsbygden är människor i arbetsför ålder med barn. Dessa är den grupp som kan driva regionerna framåt mest utifrån regionens perspektiv. Att bosätta sig någonstans där tillgänglighet till jobb finns och ingen risk att förlora något på sin individuella karriär leder till incitament för att flytta och är en generell faktor för migration. Landsbygden har länge haft problem att konkurrera med de urbana områdena vilket har gjort att rurala områden länge haft en sjunkande population.

Push-pull effekter och livsstilsmigration kommer vara de bakomliggande orsakerna till att människor migrerar och lämnar staden för landsbygden i denna text.

2.1.1 Push-pull effekter

Människor migrerar av olika anledningar, vissa är i behov av det och vissa väljer att prova något nytt som lockar. En modell som förklarar detta är Push Pull effekter. Barcus (2018) förklarar att det som skapar migration är en push effekt i det ursprungliga och en pullfaktor i det nya, det vill säga anledningar som trycker bort eller lockar människor till en ny plats.

Löden (2019) förklarar hur faktorer som lockar människor till en ny plats är bättre arbetsmöjligheter, inkomster, välfärdssystem, politiska förutsättningar, bättre miljö och levnadsförhållanden. Vem som väljer att migrera är också avgörande, eftersom alla individer har olika preferenser och personligheter. En gemensam faktor är att eventuella hinder måste utredas. Personerna som flyttar vill inte få längre avstånd och högre resekostnader än innan. Hjort (2005) menar att människor ofta lockas till landsbygden för att de är sedda som idyller - bra platser för exempelvis barn att växa upp på.

Dessa effekter kommer att vara viktiga senare i uppsatsen när resultatet presenteras om varför människor lämnar staden för att flytta till landsbygden och som grund till kommande del om varför människor migrerar för en ny livsstil.

2.1.2 Livsstilsmigration

Benson och O'reilly (2004) menar att livsstilsmigration är ett begrepp som används i människans strävan efter något bättre och ofta i ett jämförande perspektiv. Migranter vill ha ett mer fulländat liv jämfört med tidigare. Syftet att migrera är människans vilja i en

förändrad livsstil och i strävan efter bättre livskvalitet. Migrationen ses som ett projekt snarare än en handling och innefattar individens drömmar och önskningar. Att flytta från en plats innebär att lämna historier och komplicerade omständigheter kvar med en förhoppning att bli fri från tidigare begränsningar (Benson och O'reilly, 2004). De senaste 50–60 åren har vissa faktorer förändrats och utvecklats och som har gett ökade möjligheter för livsstilsmigration, som globalisering, digitalisering med mer flexibla arbeten och ökad mobilitet. Strävan efter ett bättre liv har enligt teorin stor grund i människans fritid, att fly från måsten, rutiner och materialismen i deras nuvarande liv. Det kan också handla om att fly av andra orsaker som rädsla eller oro, att ett liv värt att leva med mer meningsfullhet uppfylls bättre på en annan plats (Benson och O'reilly, 2004). Motivation och drivkraft att flytta, som är ett självuppfyllande och kreativt drag, uppkommer enligt studier av Sandberg och Åkerlund (2015) från en begränsad tillvaro som leder till önskad förändring. De människor som genomgår den här förändrade situationen genom att lämna sin nuvarande bostadsplats och flyttar till en ny känner att de ofta får en förändrad livsstil i ett nytt dagligt sammanhang. Om deras tidigare dagliga sammanhang på den gamla platsen inte längre är kopplade känner de en meningslöshet att bo kvar, anledningarna var ofta relaterade till exempelvis deras arbetsliv eller förändrad ålder.

Goodwin-Hawkins och Dafydd Jones (2021) har skrivit om migration i medelklassen och så kallade "left behind" regioner, som definieras av människans livsstilsambitioner sett till ekonomi, kultur och socialt kapital. Motivet för att flytta till en "left behind" region ligger i att få närhet till naturen och kunna ha självförsörjning. Migrationen går ut på att skapa livskvalitet, genom ett samspel med de platser där det finns liv. Det här är ett fenomen som också sker i staden men inte i samma utsträckning. Anledningen till att människor flyttar till dessa mindre populära landsbygdsregioner är på grund av olika faktorer som relationella, subjektiva eller materiella kopplingar till platsen. Dessa kan förklaras utifrån:

- Relationella: Anledningar som är kopplade till händelser i livet, som exempelvis att flytta närmare släkt eller ett tidigare besök i regionen eller återvändande. Det kan bero på hur personen tidigare i livet har uppfattat platsen och vill återuppleva de känslor eller upplever ett speciellt band till just den platsen som personen vill flytta till. Dontzov och Zotova (2013) har också tittat på vad anledningen är till migration och i beslutfattandet av att flytta. Deras svar var väldigt känslofyllda och rankades i tre olika grupper för vad människorna upplevde och som låg bakom viljan till flytten. Det

handlade främst om sociala faror, sedan de fysiska och sist de existentiella på den gamla platsen. Det kunde handla om rädsla att förlora social status eller att förlora ett arbete. Ett relationellt perspektiv kan appliceras på dessa tre rädslor och anledningar till att lämna sin gamla bostadsplats.

- **Subjektiva:** Anledningar som personliga preferenser, hur människor vill leva och deras uppfattningar om exempelvis större utrymme i hus (Goodwin-Hawkins och Dafydd Jones, 2021). Subjektiva anledningar kan också vara chansen att börja ett bättre liv, ett speciellt arbete, osäkerhet för morgondagen eller barnens framtid. Deras personliga preferenser spelar roll för varför de väljer att flytta (Dontzov och Zotova, 2013).
- **Materiella:** Anledningar som är relaterade till materiella saker, exempelvis lägre huspriser. Individens inkomst har en betydande roll och är viktig som drivkraft för migration. Även om det subjektiva perspektivet innebär preferenser om exempelvis ett större hus så krävs det materiella perspektivet för att ha möjligheten att köpa det större huset. Dessutom innebär lägre kostnader utanför staden mer pengar över till intressen och andra aktiviteter (Goodwin-Hawkins och Dafydd Jones, 2021). Det allra vanligaste svaret som beslutade att människor valde att flytta var på grund av dålig finansiell stabilitet på sin gamla bostadsplats. Brist på säkerhet var också förekommande och de materiella anledningarna till att flytta är i hopp om det bättre efteråt. Att en förändring leder till något bättre (Dontzov och Zotova, 2013).

Goodwin-Hawkins och Dafydd Jones (2021) slutsats är att de materiella anledningarna kan vara en begränsning för rörlighet liksom de subjektiva när det kommer till negativa attityder. Att stanna i det gamla arbetet och inte prova en ny materiell anledning till att flytta kan innebära försämrat resultat. Livsstil är en stor drivkraft för migration, men måste ibland begränsas för de andra aspekterna och sammanknyts för bästa resultat. I olika fall är orsaker framträdande; de tre anledningarna kan därmed vara väldigt kontextberoende för ett resultat. Förväntningarna av landsbygden formas av landsbygdsutveckling som därmed har en betydande roll i varför människor väljer att flytta.

2.2 Landsbygdsutveckling - en levande landsbygd

Begreppet utveckling är enligt Singh (2009) ett begrepp som innebär att dessa aspekter över tid ska ha en ökad:

- Ekonomisk tillväxt genom inkomst per capita
- Rättvisa genom förbättrad fördelning av inkomster
- Ekonomisk och politisk frihet
- Rättvis fördelning av resurser, arbetsmöjligheter, utbildning och välfärd

Utveckling i dessa aspekter sker från individuell och samhällsnivå till internationell nivå.

Oberoende av människors bakgrund, religion eller rumsliga plats är utveckling en strategi för att förbättra. Hållbar utveckling är ett mer framträdande begrepp än tidigare och innebär att de insatser som sker idag inte ska vara på framtidens bekostnad. Landsbygdsutveckling har genom historien haft olika betydelser och definitioner där mycket fokus förr låg på att de fattiga skulle få det bättre i en uppfattning av att de fattiga bodde på landsbygden. Idag sker en större distinktion mellan de som redan bor på landsbygden och de nya invånarna (Singh, 2009). Landsbygden förändras hela tiden och det är viktigt att den är dynamisk sett till invånarna. Olika åldrar, arbeten, utbildningar, familjeförhållanden och inkomster är alla avgörande faktorer för hur landsbygden ser ut. De som bor på landsbygden är själva med och påverkar hur livet ser ut. Förändringen gör att landsbygden får nya betydelser och det skapas nya förutsättningar för migration från staden till landsbygden (Hjort, 2005).

Landsbygdsutveckling är centralt för denna uppsats och särskilt viktigt för att förstå hur regionerna arbetar för att bli mer attraktiva och skapa bättre möjligheter för människor att leva där.

2.2.1 Landsbygdens utmaningar

Sveriges landsbygd är i utveckling och kommunerna arbetar hårt med att få invånare att flytta dit samt att stanna kvar. Ett av huvudområdena för att utveckla gles- och landsbygdskommuner är att stärka näringslivet och de kommuner som har svårast med detta fick under åren 2018 till 2020 5,8 miljoner kronor var för att optimera sina chanser att utveckla kommunerna. Syssner och Fredriksson (2021) identifierar sex övergripande utmaningar för att skapa en stark landsbygd:

1. Kännedomsproblem- brist på kännedom om landsbygdskommuner gör att människor inte väljer att flytta dit eller turista i kommunen.
2. Kompetensproblem- bristen på kompetens i kommunerna gör att det är svårt att hitta rätt personal samtidigt som den befintliga personalen inte kan utvecklas.
3. Bemötandeproblem- kommunerna har en dålig förståelse för vad näringslivet i kommunen behöver och det drabbar bemötandet med företag.
4. Tillgänglighetsproblem- kommunerna behöver välutvecklade nätverk, infrastruktur, kommunikation och bredband, särskilt eftersom landsbygdskommunerna ofta är glesbefolkade och ytorna är stora vilket gör att avstånden mellan andra aktörer är stora.
5. Identitets och attitydproblem- många har en dålig attityd till att vara egenföretagare, yrket ses som en dålig inkomstkälla och ingen bra väg i karriären trots att möjligheterna är stora.
6. Normproblem- det finns en utpräglad norm för vem i samhället som ska vara företagare, vilket gör att vissa utsatta trycks bort från näringslivet, exempelvis kvinnor och utrikesfödda.

Dessa problem är viktiga utmaningar för att förstå regionernas huvudsakliga problemområden och kommer att användas i min empiri för att ta reda på hur Duved ser på dessa aspekter. Utifrån de sex aspekterna kan vi då ta reda på för vem de planerar och utvecklar sin region för.

En annan utmaning för landsbygdskommunerna är att få olika grupper att se landsbygden som en idyllisk plats. Det kan skilja på ålder, utbildning, kön och intressen. Utmaningen är att det är få som förstår att om landsbygden ska utvecklas så behövs alla i någon form; lärare, doktorer och de flesta andra arbeten går lika bra att utföra på landsbygden som i staden. En problematik är dock att unga kvinnor i regel är högutbildade och kräver de arbeten som inte finns just på landsbygden (Hjort, 2005).

2.2.2 Strategier för landsbygdsutveckling

På 70-talet rådde den senaste gröna vågen i Sverige då människor av politiska skäl flyttade från städerna till landsbygden, däremot syns idag mönster för en ny grön våg. Strategin bygger idag på en livsstilsrörelse och att människor flyttar av personliga skäl och vill bli småbrukare. Dessutom har man sett resultat i att bostäder på landsbygden, ofta nära de

mindre städerna, har blivit billigare. Om det blir mer attraktivt att flytta till dessa platser så kommer den kommunala ekonomin att gynnas samtidigt som de får bättre resurser. Strategin bygger också på att det behöver bli enklare att kunna bo på landsbygden, för att kunna arbeta där med utvecklade fiberinstallationer exempelvis. Det är också en fördel i att det är just barnfamiljer som flyttar till landsbygden eftersom de ofta är de eldsjälarna som behövs, kommer med idéer och driver i gång nya projekt (Widebäck, 2021).

Arbetet med att utveckla landsbygden har sedan dess utvecklats och många projekt har kommit till start för att lösa de utmaningar som finns. Hjort (2005) menar att arbetet behöver handla om att uppmuntra människor till landsbygden och reda ut vilka faktorer som de dras till. Det kan handla om arbeten, service, skolor eller intressen. SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet, presenterar också ett projekt de fått i uppdrag av regeringen att genomföra för en levande landsbygd - Uppdrag Landsbygd. Syftet är att stärka landsbygdsutveckling genom främjande av kunskaper och samverkan inom landsbygds- och regionalforskning. Genom ökad kunskap och vetenskap ska landsbygden kunna hållas mer levande och locka fler invånare. Projektet infördes 2019 och har sedan fortsatt under 2020 (SLU, 2019).

Konceptet Bo på Lantgård är en del av Jordbruksverkets (2016) del i svensk landsbygdsutveckling. Upplevelseindustrin har vuxit och konceptet blivit allt mer populärt, idag finns 250 företag som är så kallade Bo på Lantgård-företag. Syftet är att kunna prova på att leva på landsbygden med allt vad det innebär - djurhållning, odling och skogsbruk. Det här steget mot en utvecklad landsbygd bidrar till en diversifiering och kombination av det traditionella jordbruket som gör det lättare för människor att bo på landsbygden.

2.3 Ramverk för uppsatsen

Tabellen nedan kan användas för att tydliggöra uppsatsens ramverk.

Tabell 2-1- Tabell över ramverk för uppsatsen

	Individuellt perspektiv (person)	Regionalt perspektiv (plats)
Frågeställning	<p>Hur har migrationsmönstret till landsbygden förändrats sedan 2000talet?</p> <p>Vad är det som motiverar människor att flytta till landsbygden och vad är den främsta anledningen?</p>	<p>Vilka utmaningar och strategier har en landsbygds kommun för att lyckas?</p>
Teori	<p>Materiella, subjektiva och relationella anledningar till att flytta till landsbygden (Goodwin-Hawkins och Dafydd Jones, 2021).</p>	<p>Sex generella utmaningar som landsbygds kommuner har: kännedoms-, kompetens-, bemötande-, tillgänglighets-, identitet och attityd- samt normproblem (Syssner och Fredriksson, 2021).</p>
Presenteras i	<p>Intervju och statistik</p>	<p>Intervju och dokument</p>

3. Metod

Denna del av uppsatsen förklarar hur tillvägagångssättet för att samla in material och data har sett ut. Den beskriver vilken typ av forskningsdesign som använts och går strategiskt igenom strukturen för insamling. Dessutom kommer mitt fall om Duved att beskrivas ytterligare med bakgrund och behövlig information.

3.1 Forskningsdesign

Metoddelen kommer att struktureras utifrån de tre frågeställningarna:

- Hur har migrationsmönstret till landsbygden förändrats sedan 2000-talet?
- Vad är det som motiverar människor att flytta till landsbygden och vad är deras främsta anledning?
- Vilka utmaningar och strategier har en landsbygdskommun för att lyckas?

Den första frågeställningen kommer att besvaras genom statistik och analyseras med hjälp av sekundär analys som har visat sig ha många fördelar eftersom mer tid ges till själva analysen och tolkning av data. Samtidigt medför det mer tid till primär insamling av data (Bryman, 2015). Primära data kommer att samlas in från min fallstudie, Duved, och insamlingen kommer ske genom intervjuer för att kunna besvara de två sista frågeställningarna.

Materialet genom intervjuerna kommer att analyseras från fallstudien och genom kvalitativ metod som ofta används då den är ledande och detaljerad för ett specifikt fall. En fallstudiedesign gör att informationen baseras på en specifik lokalisering som ger en fördjupad inblick i undersökningen och förbättrar insamling av data. Ett ideografiskt tillvägagångssätt används då syftet är att utforska de unika egenskaperna i fallet trots att själva lokaliseringen i sig inte är betydande för hela studien utan mer som en grund för insamling av data (Bryman, 2015). Mitt fall är ett bra exempel på ett väldigt undersökande fall, som kan beskriva och förklara mycket som en annan kommun inte kunnat göra eftersom Duved är en aktiv region som har arbetat väldigt mycket med utveckling under en period. Det är ett lyckat fall där utveckling har skett vilket medför ett facit även om lösningen på utveckling kan skilja sig från kommun till kommun, men sättet att arbeta på har visat sig ge resultat.

Allt material kommer sedan att integreras för att undersöka vad landsbygdskommunernas fokus bör ligga för att tillgodose invånarnas behov. Allt går samman i varandra och grunden ligger i hur mönstret har förändrats de senaste 20 åren.

3.1.1 Fallbeskrivning

Duved är en by lokaliserad i Åre kommun i Jämtlands län. Byn är lokaliserad ungefär åtta kilometer från Åre (Fjällporten, 2021). Idag bor det som sagt 1800 invånare i Duved varav hälften bor i de mer centrala delarna av byn (Duvedmodellen, 2021). Befolkningen i både Åre och Duved ökar hela tiden, många lockas av drömmen om en friare livsstil. Särskilt med anledning av den stora skidindustrin som Åre kommun har att erbjuda. En stor del av kommunens intäkter kommer därför från turismen, annars finns även ett unikt företagsklimat och ett stort engagemang för utveckling (Åre Kommun, 2021).

Duveds lokalisering

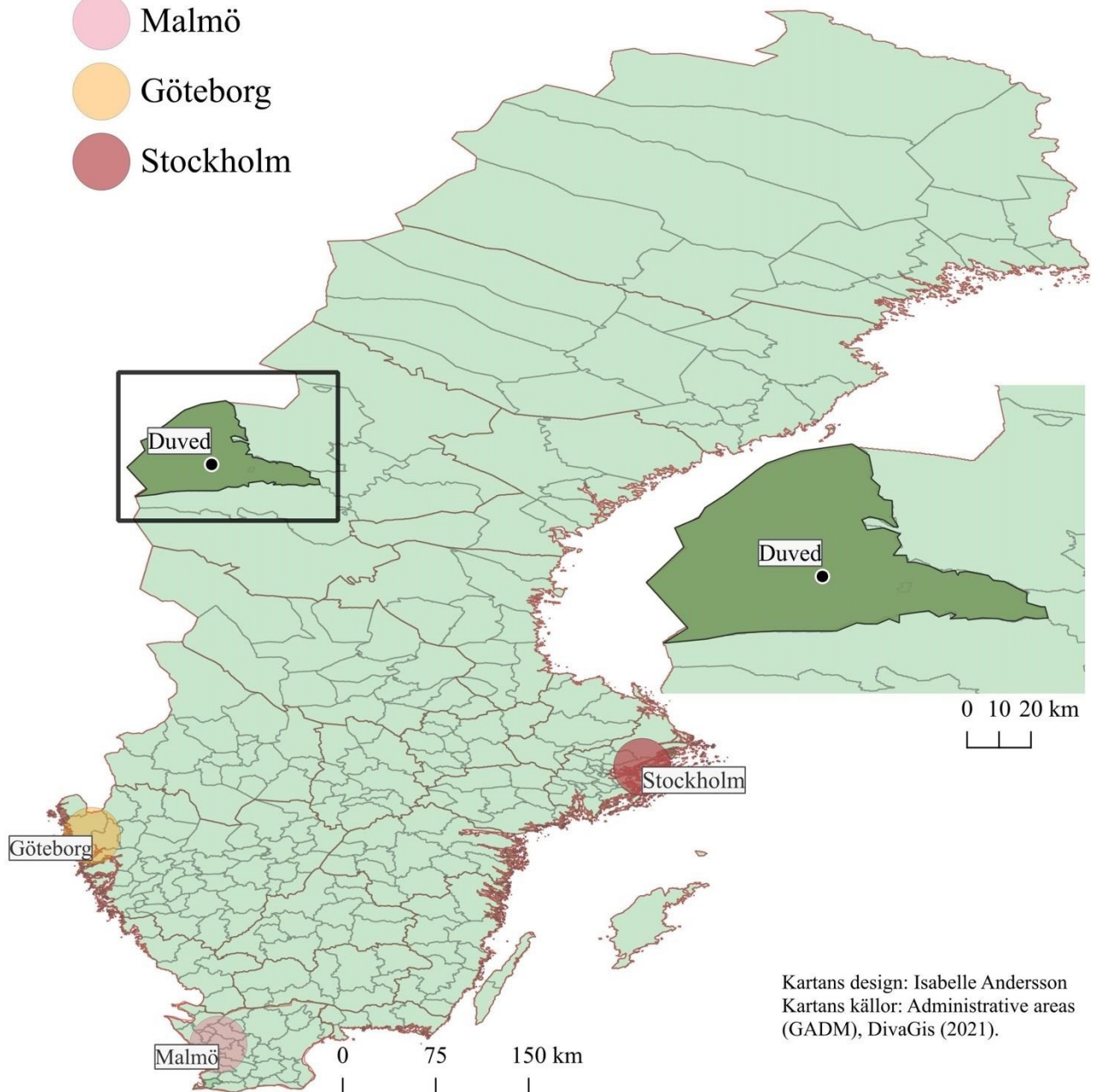

Duved ligger i Åre kommun, Jämtlands län.

På kartan visas även Sveriges tre största städer Malmö, Göteborg och Stockholm

Punktbeskrivning

- Duved
- Åre kommun
- Malmö
- Göteborg
- Stockholm

Kartans design: Isabelle Andersson
Kartans källor: Administrative areas (GADM), DivaGis (2021).

Figur 3-1- Sverigekarta med fokus på Duveds lokalisering, (QGIS, 2021)

Kartan (se Fig.3–1) visar var Duved ligger i förhållande till Sveriges tre största städer. Avståndet mellan Åre och Malmö är längst jämfört med Stockholm och Göteborg som är 60 till 80 mil. Duved är också lokaliserat mot gränsen till Norge och Åre är en relativt stor kommun jämfört med grannkommunerna i Jämtland. Syftet med kartan är att se var kommunen ligger i ett större perspektiv och för att få en uppfattning.

Prognoserna för Åres framtid år 2021 till 2030 visar att total inflytt per år väntas bli 1216 och antalet personer som flyttar ut ur kommunen beräknas till 1008. Båda talen för framtiden väntas bli högre än 2020 års beräkningar för in och utflytt. De antal som flyttar in och ut är relativt lika men det finns en tydlig ålder av de som flyttar mest, personer mellan 20 och 30 år (Åre Kommun, 2021).

3.2 Metoder

I denna uppsats används en mixad metod med både kvalitativa och kvantitativa metoder för att samla in data. En inbäddad design innebär att jag kombinerar dessa metoder och sedan integrerar dem för att få en mer komplett helhetsbild, där det kvantitativa står för den generella bilden och den kvalitativa delen dyker djupare in i mitt specifika fall och därmed mer detaljerade data (Bryman, 2015).

3.2.1 Statistik

För att besvara den första frågeställningen kommer kvantitativ metod att användas i form av statistik.

- Hur har migrationsmönstret till landsbygden förändrats sedan 2000-talet?

Syftet är att se flyttningar inrikes i Sverige där statistik är bra för att se hur mönstret tenderar att förändras över tid. Statistiken kommer från Statistiska Centralbyrån, SCB, som är en trovärdig källa med omfattande statistik. Variablerna är utflytt från Stockholms län till fyra olika län i Sverige; Norrbotten, Västernorrland, Västerbotten och Jämtlands län. Jag har valt just dessa län eftersom de avser många kommuner med definitionen av Jordbruksverket (2021) där minst 50 % av befolkningen bor i glest befolkade områden samt att de är lokaliserade i olika delar av landet. År 2000 till 2020 är undersökningsperioden då det är ett lagom långt intervall för att kunna se mönster och för att förstå nutida händelser i samhället som kan påverka dessa mönster. Det är också under denna tid som digitaliseringen blev allt

större och en orsak till att forma det migrationsmönster som vi kommer se. Jag kan även se differenser mellan män och kvinnor.

De valda variablerna är bra för att se specifika mönster och olika tidsperspektiv som har påverkat utflytten från städerna. Statistikens styrka är den generella helhetsbilden eftersom alla flyttningar visas, jämfört med exempelvis en enkät där ett begränsat antal svar ges. Att använda officiell statistik kan dock innebära vissa svårigheter, exempelvis visar min hämtade statistik antalet flyttningar och inte antal personer (SCB, 2021). Det innebär att en person kan flytta fler än en gång under ett år och inte visas i statistiken, däremot påverkar detta inte mitt resultat i stor utsträckning eftersom människor troligtvis inte lämnar Stockholm fler gånger under ett år även om det skulle kunna ske. Officiell statistik besitter fördelar som andra former av kvantitativa data inte har, exempelvis att data redan är insamlad (Bryman, 2015).

All statistik representeras mellan tidsperioden 2000 och 2020, den första statistiken visar alla flyttningar från Stockholms län till Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbottens län för att få ett bredare perspektiv på hur många som lämnar staden för landsbygdskommuner. Sedan kommer detta brytas ned och visa antalet män och kvinnor som flyttar från Stockholms län till Jämtlands län. Distinktionen av män och kvinnor är viktig senare i uppsatsen när det finns olika mönster som representeras av olika kön.

Statistiken kommer att analyseras utifrån sekundär analys som bygger på att tidigare material bearbetas. Sekundära data har många styrkor, bland annat att det är lättillgängligt som sparar både tid och pengar, samtidigt som kvaliteten ofta är hög. Det finns dock en komplexitet med att innehållet behöver tolkas och förstås samtidigt som det kan vara mycket siffror och innehåll utan betydelse (Bryman, 2015). Däremot har jag valt precis de variabler jag vill, det vill säga län, kön och år, vilket gör att inga variabler är utan betydelse och gör att kopplingen till sekundärdata stärks. I min använda statistik är all den informationen som visas av högt intresse och i relation till det jag undersöker.

3.2.2 Intervjuer

Jag har valt att använda mig av kvalitativ metod i form av intervjuer. Jag anser att kvalitativ metod är väl lämpad för denna typ av uppsats och för den data jag behöver samla in för att se varför människor flyttar samt landsbygdens utveckling. Mitt urval för deltagare i intervjuerna valdes genom målinriktat urval. Utifrån frågeställningarna valdes passande deltagare för

intervjuer (Bryman, 2015). Det urvalet jag har gjort för denna kvalitativa del är den specifika platsen Duved.

Undersökningspopulationen består av två personer, med starka kopplingar till de två delarna jag undersöker i den kvalitativa delen- drivkrafter och anledningar att flytta samt landsbygdsutveckling. Den första intervjun är med en person som har flyttat till landsbygden från staden och den andra är en intervju med projektledaren för Duvedmodellen.

Intervjuguiden till de två olika personerna finns i Appendix B och C. Dessa två perspektiv kommer stärka sambandet mellan platsperspektivet som fokuserar på tema landsbygdsutveckling, utmaningar och strategier, medan personperspektivet fokuserar på teman som drivkrafter, anledningar och förväntningar av att flytta till landsbygden.

Fördelen med att använda intervjuer är att det blir mer personligt och verklighetsbaserat jämfört med exempelvis en litteraturstudie. Att grunda det i ett speciellt fall som Duved och projektet på platsen ger goda förutsättningar för att få ett bra resultat i kombination med den tidigare teorin. Som ett komplement till intervjuerna används också tidigare dokument som exempelvis Duvedmodellens hemsida som beskriver projektet och har omfattande information. Dessutom används dokument från Jordbruksverket, Tillväxtverket och SCB för att stärka de resultat jag samlar in med intervjumaterialet. Kvalitativa intervjuer ser annorlunda ut till skillnad från strukturerade intervjuer då nya frågor kan tillkomma under intervjuns gång och jag kunde forma intervjuerna efter vad som är relevant. Det kan dock innebära att validiteten och reliabiliteten sjunker då frågorna blir mer öppna eftersom betoningen ligger utifrån mitt perspektiv (Bryman, 2015).

Efter intervjuerna påbörjade jag bearbetningen av materialet. Jag transkriberade de båda intervjuerna vilket tog lång tid, men också tid till att gå igenom materialet och dess innehåll. Jag valde att genomgående inte skriva ner korta ord eller sådant som inte gav intervjun något viktigt innehåll. En tematisk analys användes för att hitta teman och sedan koder där det handlar om att bryta ner den data som samlas in för att hitta samband och kunna använda materialet vilket annars hade varit en omöjlighet (Bryman, 2015). De koder jag letade efter skulle relatera och koppla samman till de teman jag valde utifrån teorin i form av de sex utmaningarna som landsbygdskommuner ofta har samt de tre anledningarna som ofta gör att människor lämnar staden för landsbygden. Alla dessa koder finns i Appendix A. Dessa koder kunde jag sedan använda när jag ville se samband mellan de olika svaren och tidigare teori.

När materialet kodades hade varje kod en egen definition utifrån teorin vilket gjorde att jag enkelt kunde matcha dem med hur det ser ut i Duved.

Ur ett etiskt perspektiv har hänsyn tagits till representanterna genom upplysning om informerat samtycke vilket innebär att de själva kan välja att inte besvara någon fråga, att avsluta intervjun om så önskas samt förklaring av hur deras svar kommer att användas i arbetet (Bryman, 2015). Båda mina intervjupersoner accepterade också att intervjuerna spelades in för att underlätta arbetet i efterhand.

3.2.2.1 Drivkrafter och förväntningar

En intervju med en person som har flyttat från Stockholm till Duved har gjorts för att besvara den andra frågeställningen:

- Vad är det som motiverar människor att flytta till landsbygden och vad är den främsta anledningen?

Intervjuguiden finns i Appendix B och är en semistrukturerad intervju för att ha frågor som besvarar det som söks utifrån frågeställningen, främst de tre anledningarna till att människor väljer att flytta; materiella, subjektiva och relationella. Jag har valt att fokusera skarpt på just Duved och utforskar därför teman och mönster i just detta fördjupade fall genom intervjun, vilket också kan vara underlag för framtida och ytterligare fallstudier. Intervjun gjordes digitalt över Zoom fredagen den 19 november i 13 minuter. Den relativt korta intervjun är inte en svaghet för uppsatsen utan beror på det material som behövdes och de faktorer jag sökte efter. Ett digitalt möte fungerar lika bra som ett fysiskt möte förutom att den personliga uppfattningen och relationen mellan frågaren och respondenten kan missas. Däremot tenderar intervjuer online att bli mer språkligt korrekta då respondenten ges mer tid och utrymme för sina svar. Samtidigt brukar de bli mer detaljerade eftersom det är enklare rent praktiskt vilket ökar deras motivation (Bryman, 2015).

Intervjupersonen talar utifrån egna intressen och representerar endast en person av väldigt många som har gjort flytten från staden till landsbygden vilket kan kritisera trovärdigheten. Eftersom jag har valt en intervju med en person går det inte att generalisera resultatet då personen inte kan vara representativ för en hel population. Detta innebär att generalisering av resultatet får ske till teori i stället för till populationer (Bryman, 2015). Undersökningen är därför en utforskande insamling av material. Datainsamlingen av denna studie tyder på hög tillförlitlighet då en upprepande intervju skulle ge liknande resultat i form av personens

intressen av att flytta till landsbygden. Oavsett deras preferenser eller anledningar så finns det bakomliggande faktorer som går att dela in i de tre olika anledningarna utifrån teorin; materiella, subjektiva och relationella, och som därmed går att generalisera.

Det går att diskutera om brist på transparens finns i valet av respondent som gjordes genom mitt personliga urval då den valda familjen är inom bekantskapskretsen. Däremot, enligt Bryman (2015), försämras inte kriterierna för den kvalitativa forskningen av hur deltagare till undersökningen väljs. Det som stärker giltigheten av denna studie är att familjen har få erfarenheter då flytten är nyligen gjord i tiden som kan göra att resultaten går att generalisera mer då personen inte har samma behov att forma sina svar utifrån hur den vill att andra ska uppfatta landsbygden och efter fler erfarenheter om vad som är positivt eller negativt.

3.2.2.2 Utmaningar och strategier

I Appendix C finns intervjuguiden till Vinnovas projektledare som driver Duvedmodellen. Intervjun med honom ska ligga till grund för att besvara den sista frågeställningen:

- Vilka utmaningar och strategier har en landsbygdskommun för att lyckas?

Denna intervju genomfördes också över Zoom, den 25 november under 34 minuter. Av de frågor som ställdes låg fokus på att få svar som kunde kopplas till de sex generella utmaningarna från teorin. Eftersom jag valde att intervjua projektledaren för hela projektet så innebär det att han kommer vinkla sina svar utifrån projektets fördel som enligt Bryman (2015) kan göra att kvalitativa studier blir för subjektiva. Det kan betyda att det blir ännu svårare att replikera materialet som sänker tillförlitligheten. Däremot förklarar intervjupersonen att de kommer ställas inför fler utmaningar och han är väldigt ödmjuk inför uppgiften som visar på att han är objektiv i sitt resonemang. I denna intervju är tillförlitligheten eventuellt något lägre än den första intervjun eftersom en återupprepning av denna intervju med någon annan skulle ge andra svar om Duveds utmaningar och strategier.

Det skulle troligen vara enkelt att generalisera detta resultat utifrån intern validitet där det finns samband mellan forskarens insamlade material och teori. Att delta i en grupps sociala liv, liksom att sätta sig in i intervjupersonens sits, ger en överensstämmelse mellan begrepp och observation för forskaren (Bryman, 2015). Detta innebär att fallstudien över Duved som används i denna uppsats kan generalisera en grupps sociala liv över tid. Det resultatet som presenteras av Duved kan vara liknande med andra landsbygdskommuner, men även om resultatet är olikt så är fortfarande resultatet en generalisering.

3.3 Sammansvetsning av metoderna

Att blanda en kvantitativ metod med mina kvalitativa intervjuer gör att studien omfamnar olika perspektiv. Statistiken visar det breda och generella perspektivet som missas i intervjuerna vilket ändå är viktigt för att förstå mönster. Intervjuerna visar i stället det djupare perspektivet med mer utforskande och utredande perspektiv trots att det blir något avgränsat med bara en intervju inom varje område där en part får stå för det generella. Kombinationen av metoderna kommer i nästa del där resultatet av statistiken kommer vara viktig för att förstå varför utvecklingen har sett ut som den gör och påverkar dels varför människor flyttar men också landsbygdskommunernas utmaningar och strategier. Kombinationen av metoderna kommer under analysen att följa varandra parallellt och i slutet binda samman till ett resultat.

4. Resultat och analys

Det är viktigt att jämföra de förväntningar som migranterna till landsbygden har tillsammans med de initiativ och strategier landsbygdskommunerna tar ställning till för att kunna identifiera vilka problem som uppkommer om de aspekter och behov som invånarna har inte uppfyllts. Presentationen av analysen kommer att följa varandra utifrån uppsatsens tre frågeställningar. Utifrån resultatet ska då en slutsats kunna dras om hur landsbygdskommuner bör arbeta för att tillgodose invånarnas behov. Tidigare teori styr hur jag utforskar landsbygden i det svenska dagliga sammanhanget. Trender för migration sedan 2000-talet ämnar besvara:

- Hur har migrationsmönstret till landsbygden förändrats sedan 2000-talet?
- Vad är det som motiverar människor att flytta till landsbygden och vad är den främsta anledningen?

Den andra delen, utmaningar och strategier i Duved ämnar i stället att besvara den sista frågeställningen med hjälp av min utforskning av situationen i Duved med de sex generella utmaningarna som ramverk:

- Vilka utmaningar och strategier har en landsbygdskommun för att lyckas?

4.1 Trender för migration sedan 2000-talet

Här kommer först statistik att presenteras för migration från Stockholms län för att sedan ligga som grund till de drivkrafter och förväntningar som presenteras utifrån intervjumaterialet.

4.1.1 Migrationsmönster från Stockholms län till rurala regioner

Sedan år 2000 har migrationsmönstret förändrats. Enligt statistiken från SCB har en ökning av människor som flyttar till landsbygden skett där det år 2000 var totalt 3881 stycken som flyttade från Stockholms län till de fyra länen. År 2020 var det totalt 5333 stycken, vilket innebär en ökning med 37 procent. Innan 2010 var resultaten böljande med inga utmärkande mönster, för att sedan ha ökat mer fram till 2020. Sedan 2010 har alltså trenden varit mer tydlig trots några upp och nedgångar.

Tabell 4-1- Tabell över total utflytt från Stockholms län till fyra andra län mellan 2000 och 2020. Siffror hämtade från SCB (2021).

Årtal	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Västernorrland	1116	1111	1270	1426	1283	1090	1103	1113	1099	1013	974
Jämtland	796	709	751	874	799	750	738	740	685	666	712
Västerbotten	991	1003	1146	1134	1176	1175	986	1051	1015	1049	1167
Norrbottn	978	945	959	1031	1007	951	887	873	824	808	838
Årtal	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Västernorrland	1106	1082	1071	1120	1248	1240	1283	1182	1266	1394	
Jämtland	715	742	712	828	815	926	948	969	950	1128	
Västerbotten	1247	1255	1234	1303	1275	1448	1377	1421	1469	1584	
Norrbottn	988	1030	1108	1128	1014	1047	1105	1094	1019	1227	

Befolkningstillväxten i de fyra länen har varit högst i Västerbotten där den procentuella skillnaden mellan år 2020 och 2000 är hela 60 procent. Jämtland är det län med näst högst tillväxt på 42 procent medan de två andra länen endast har en ökning på 25 procent.

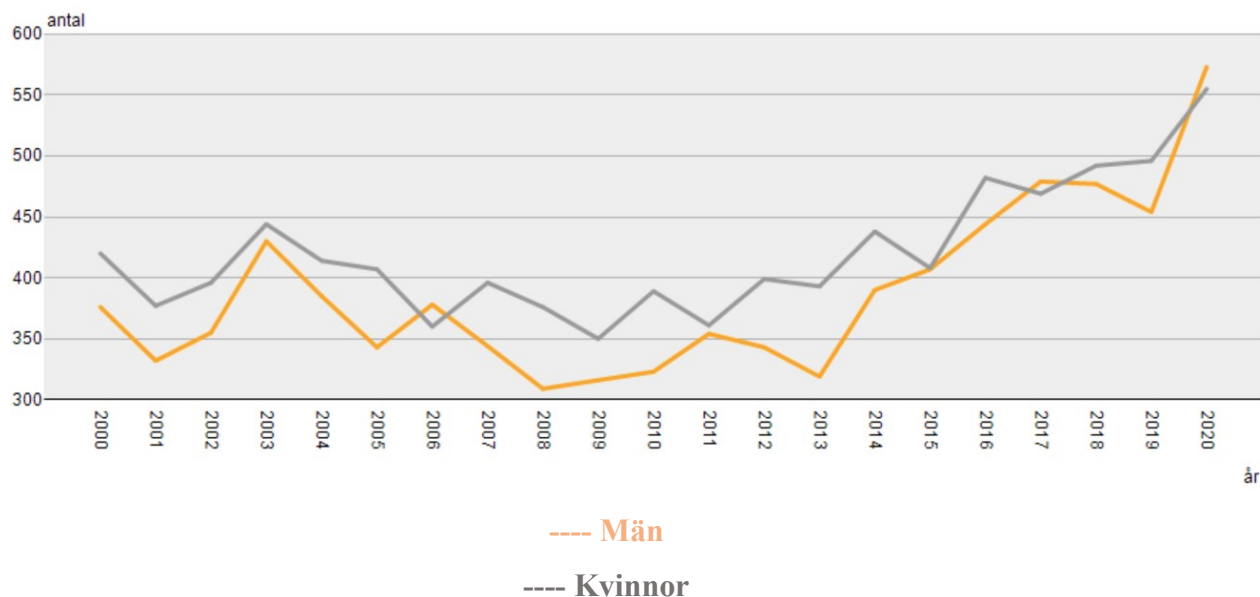
Ökningen i Västerbotten innebär att de har haft lyckade strategier för att utvecklas. Jämtlands resultat tyder också på att arbetet börjar ge resultat. Den svenska genomsnittliga befolkningstillväxten mellan 1995 och 2020 var 17,4 procent (Regionfakta, 2021).

Den gröna stapeln i tabellen ovan visar att fler flyttade till landsbygden 2003 än tidigare, särskilt till Jämtland, Norrbotten och Västernorrland, vilket kan kopplas till politiska aspekter. Sveriges regering presenterade en ny proposition med mål om en rättvis och global utveckling som skulle skapa förbättrade levnadsvillkor och förutsättningar för fattiga människor. Samverkan med hela samhällets aktörer sattes mer i fokus och vikten av utökad samarbete skulle driva förslaget mot målet (Regeringen, 2003). Tron om att de fattiga bor på landsbygden presenterades tidigare där Singh (2009) menade att de fattiga som bodde på landsbygden skulle få det bättre medan idag handlar det mer om att förbättra rurala

levnadsförhållanden för alla människor oavsett om det gäller de som bor där sedan innan eller de nyinflyttade. Oavsett så kan denna regeringsproposition ha påverkat att fler uppmuntrades av en livsstil på landsbygden.

Utifrån statistiken kan dock andra faktorer spela roll som vi inte kan se - samhällsekonomin, politik och välfärd kan ha påverkat varför människor i perioder flyttat mer till landsbygden. Det är intressant att se att utflytten från staden var så låg under finanskrisen 2008, markerat med rött i tabellen ovan, då fler personer hade ont om pengar borde de ha sökt sig till den billigare bostadsmarknaden. Däremot startade inte trenden förrän något år senare. År 2020 var utflytten från Stockholm högre än någonsin till de fyra olika länen, markerat i blått ovan. Eirefelt (2021) menade att förbättrade möjligheter med distansarbete var en orsak i samband med pandemin. Oavsett så visar statistiken på en ökning av människor som väljer att flytta från Stockholms län för att bosätta sig i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

De flesta åren är det fler kvinnor än män som flyttar till landsbygden, varav en av de 496 kvinnor som flyttade år 2019 var min intervjuperson. Detta är intressant att beakta då en av utmaningarna för landsbygden är att få kvinnor, ofta med hög utbildning, inte vill bo på landsbygden (Hjort, 2005). Det vi kan se är att 2019 var inflyttningen i Jämtland relativt låg. Familjen kunde då enkelt hyra en bostad i Duved och prova på livet där. Sedan kom Coronapandemin, högre utflytt till landsbygden som ledde till försämrade möjligheter att finna en bostad att köpa idag. Ökningen från 2019 till 2020 var också högre än de flesta andra åren, med en procentuell total ökning på ungefär 19 procent till skillnad från exempelvis 2016 till 2017 då ökningen endast var 2 procent.

Figur 4-2- Diagram över utflytt från Stockholms län till Jämtlands län mellan år 2000 och 2020. (SCB, 2021).

Vid tre tillfällen var det fler män än kvinnor som flyttade från Stockholm till Jämtlands län, dessa år var 2006, 2017 och 2020, de år där linjerna skär sig med varandra (se Fig.4-2). Det kan bero på olika orsaker men oavsett var det små skillnader; totalt 46 fler män under dessa tre åren till skillnad från de andra åren där antalet kvinnor var stadigt högre.

4.1.2 Drivkrafter och anledningar att flytta till landsbygden

Jag kommer här att utforska hur drivkrafter och anledningar att flytta till landsbygden ser ut i dagens kontext och som styrs utifrån teorins ramverk, de tre anledningar som presenterats. En central del att börja med för undersökningen är att ta reda på om flytten beror på push eller pulleffekter. Som den nya invånaren i Duved beskrev det i min intervju kunde materialet tolkas om de ville lämna staden eller om det var landsbygden som lockade.

“Det var mer att lämna Stockholm än att flytta till just Duved, vi hade bara varit här en gång tidigare i vårt liv. Vi har ingen koppling till Åredalen utan vi ville lämna storstaden och vi ville ha snö!”

Detta citat visar att Push Puleffekterna har stor betydelse, Lödén (2019) menade att den som migrerar gör det av olika anledningar där levnadsförhållanden och personliga preferenser är saker som lockar människor till en ny plats, likt citatet ovan. Familjen sökte efter snö och flyttade till en ny plats som kunde uppfylla preferenserna. Däremot visade det sig att andra

anledningar som arbetsmöjligheter, välfärdssystem eller politiska förutsättningar inte är lika viktiga aspekter för familjen när de valde att flytta.

4.1.2.1 Materiella anledningar

Poängen med utvecklade nätverk och infrastruktur innebär förenklade resvägar och ökade möjligheter för landsbygdsborna. Det verkade vara en viktig faktor i min intervju och att deras preferenser uppfylls känns centralt för att de ska vilja bo på landsbygden, både med att kunna ta sig både dit och därifrån.

“Grejen med att bo så här är att det finns lätta kommunikationer till större städer, jag vet, Östersund, tåg och buss, nattåg till Stockholm. Jag vet att där jag jobbar nu är elever från Funäsdalen som också är en liten inflyttsfjällort. Men där är det ju totalt svårt att ta sig därifrån då ska du kanske åka buss till Östersund som tar så här fem timmar, det finns inga kommunikationer.”

Goda kommunikationer till och från Duved upplevs alltså som en positiv aspekt, men att andra landsbygdskommuner kan ha en brist på detta som gör att de halkar efter och gör att människor inte kan eller vill bosätta sig där. Detta skulle kunna definieras som en materiell anledning till att flytta till en landsbygdskommun eftersom det innefattar hur en förändring skulle kunna leda till det bättre efter flytten (Dontzov och Zotova, 2013). Om försämrad infrastruktur och möjlighet att ta sig till olika platser, familj och vänner blir sämre på landsbygden så kommer det inte vara en anledning för människor att flytta dit.

Med en liten kommun och goda kommunikationer som i Duved borde livet vara förenklat och tidseffektivt, vilket stämmer överens med intervjun där hon beskriver att de nyligen hade besök av en Stockholmsfamilj som förundrades av närheten till allting. På en dag hinner de mer än vad de skulle i Stockholm, dessutom hade vännerna tagit nattåget upp samma dygn. Allt ligger så nära och tar ingen tid. Däremot lyfte hon också vad konsekvenserna blir av ökat intresse:

“Sen vi har flyttat hit har det öppnat en restaurang, ett café, en padelhall, HC-en vårdcentral, de ska bygga en ny Ica, en ny stor skola. Så det växer hela tiden och är i ständig utveckling. Det negativa vi har märkt är att det är jättesvårt att hitta bostad. Vi bor inte i vårt drömhus

nu!”

En växande landsbygd är alltså inte bara gott för invånarna som bor där idag. Snarare är detta ett dilemma för landsbygden och som gör att invånarna som redan bor där drabbas av ökad inflytt som gör att efterfrågan ökar och utbudet minskar. Det materiella perspektivet spelar återigen roll där finansiell stabilitet, pengar och bostäder är drivande faktorer som en anledning att flytta (Dontzov och Zotova, 2013). Troligen upplever många familjer som säljer sina hus i Stockholm att de ska få något större och bättre på landsbygden, men som det ovan beskrivs är det alltså utbudet som är för smalt samtidigt som priserna är högre än väntat.

Under intervjun kom det fram att flytten till landsbygden har haft hinder med anledning av Coronapandemin och påverkat deras förväntningar innan och efter flytten. Dels i hur familjen kan röra sig till andra städer, med kommunikation och nätverk.

“Nu när pandemin är över kan ju jag åka över till Trondheim som är två timmar bort med tåg och ta internationellt flyg ut i världen. Jag tror det är en viktig del i landsbygden, att man kan fort ta sig till större städer.”

Detta citat visar att pandemin har inneburit vissa begränsningar i deras vardag hur de skulle kunna ta sig till andra platser genom att bo på landsbygden. Däremot lät personen hoppfull inför framtiden och eventuella resor. Kanske har den första tiden varit positiv för familjen ändå för att hinna upptäcka den nya platsen, och nu två år senare mer redo att upptäcka mer.

4.1.2.2 Relationella anledningar

Dontzov och Zotova (2013) presenterade tre relationella anledningar som kunde ligga bakom en flytt, sociala, fysiska och existentiella faror på den gamla platsen. Att flytta till en plats av en relationell anledning som att komma närmare familj och vänner var inte något som stämde överens med familjen i intervjun. Vissa faktorer finns inte i Duved men det var inte helt självklart att olika faror lämnades i Stockholm.

“Personligen lämnar jag kompisar och familj, de är ju kvar. Sedan lämnar man någon slags kulturliv. Den är ju mycket mer begränsad här uppe, kulturlivet. Närmaste bio är Järpen och

det är en folkets bio. Jag vet att det finns väldigt lite, kulturskolan är väldigt liten så skulle barnen vilja spela instrument eller dansa så är det liksom kötider eller det finns inte ens att välja! Och annat som teatrar finns väldigt begränsat här uppe. Men sen finns ju Åre som är ett ministockholm där allt finns.”

...

Sen vet jag inte hur mycket vi utnyttjade det när vi bodde i Stockholm, men man hade i alla fall ett val.”

I citatet ovan visas en saknad av livet i Stockholm och något som fattas i Duved utifrån deras preferenser är kulturlivet där det subjektiva perspektivet kommer in. Eftersom familjens första anledning till att flytta var för att de ville lämna Stockholm så upplevs troligen någon av dessa tre faror på den gamla bostadsplatsen trots att de inte reflekterat över det. Till skillnad från det materiella perspektivet och viljan att ha någonting bättre efter flytten så är det relationella perspektivet mer en bortflykt från det gamla.

4.1.2.3 Subjektiva anledningar

Att flytta till landsbygden innebär vissa förväntningar och eftersom det är svårt att veta vad man vill ha och eftersträvar så kan det vara högt värderat att prova på att leva sitt nya liv liksom landsbygdens strategier att skapa koncept som gör att människor får chansen att prova på livet på landsbygden innan de flyttar. Som de tidigare nämnda exemplen Uppdrag landsbygd (SLU, 2019) eller Bo på Lantgård (Jordbruksverket, 2016). För min intervjuperson var det liknande.

“När vi flyttade upp hit tror jag inte vi hade så stora föreställningar på hur livet skulle förändras eller hur vi ville ha det, vi ville byta miljö, komma närmre skidor och snö. Vi testade ett år, hade kvar huset i Stockholm och hyrde här uppe. Vi hade alla dörrar öppna, min man var tjänstledig och jag jobbade på distans så vi kunde fly tillbaka om det inte passade.”

Det här citatet visar på en subjektiv anledning att flytta till landsbygden då familjen ville ha snö, samtidigt omfamnar inte en anledning till att flytta genom att vilja lämna något eftersom det egentligen var den bakomliggande orsaken. Citat visar också att det inte är en självklarhet att ha så höga förväntningar på vad det nya livet ska innebära som i relation till Benson och

O'reilly's (2004) teori om livsstilsmigration bygger på förväntan om en ny livsstil och strävan efter högre livskvalitet. Trots låga förväntningar kan man ändå uppleva en förbättrad livsstil och högre livskvalitet. Dessutom menar teorin att strävan efter ett bättre liv har sin grund i människors fritid och att människan vill bo på en plats där livet uppfyller en hög meningsfullhet. Familjens preferenser spelade stor roll av att få snö, kunna åka skidor och få byta miljö. Å andra sidan finns det inget som driver dem just till Duved som ligger väldigt långt ifrån Stockholm. Vanligtvis flyttar människor utanför storstaden till en mindre kommun, där åtta av tio flyttar inom samma län. Av de som flyttar över länsgränsen var två tredjedelar mellan 18 och 39 år, enligt SCB (2020) vilket inte heller stämmer överens med intervjupersonens familj. Möjligheten att kunna hyra ett hus i ett år innan familjen bestämde sig fullt om de ville flytta betydde mycket. Det materiella perspektivet var absolut en drivande anledning till att de sedan valde att flytta till landsbygden på riktigt. Under intervjun var det viktigt att försöka få fram vad landsbygden kunde erbjuda till skillnad från staden. Teorin om livsstilsmigration av Goodwin Hawkins och Dafydd Jones (2021) förklarades genom ett jämförande perspektiv, mellan stad och landsbygd. Migration kunde även ske genom en strävan efter närhet till naturen som en förändrande faktor. Detta borde vara en drivande faktor när människor flyttar till landsbygden:

“Men då kom frågan hur närheten spelade roll, vi hade plötsligt mer tid för allt var mycket närmare. Vi kunde åka upp på eftermiddagen efter skola och jobb och vara uppe på fjällen på en kvart och göra sådant som vi gillar, hela familjen. Vi hade inte varit så frilufsig innan men här är det runt knuten och alla gillar det!”

Det visade sig alltså spela stor roll för familjen med de subjektiva anledningarna att flytta till landsbygden. Personen beskriver att alla i familjen gillar det, vilket fallet inte alls behövde vara. Låt säga att någon familjemedlem inte uppskattade övriga i familjens preferenser, så hade det inte varit lika självklart för familjen att bo kvar på landsbygden då det subjektiva perspektivet har en omfattande del i deras flytt. Preferenser, uppfattningar och hur de vill leva var de aspekter som Goodwin Hawkins och Dafydd Jones (2021) betonade. De materiella anledningarna spelar också roll som till en början inte var lika självklara men som efter en tid uppenbarades ha en större inverkan på flytten, med bostad, ekonomiska faktorer och de positiva nätverksanslutningarna som Duved faktiskt har som är utstickande för att vara en landsbygdskommun. Det är dock inte i sig så mycket billigare att bo i Duved, iallafall inte i

takt med den utveckling som sker. Om det är lite billigare, så är det trots allt inte orsaken till att människor flyttar dit. Däremot kan det kopplas samman något, exempelvis det fall att möjligheten finns för att prova på landsbygden innan man flyttar dit, lättare att köpa och vanligtvis också större. I staden är det svårare att hitta en bostad att hyra i ett år för att prova på livsstilen. Å andra sidan skulle mer pengar över innebära större hus och fler möjliga aktiviteter på landsbygden, vilket dock inte kan spegla sig om huspriserna nu ökar så pass mycket.

Det relationella perspektivet tas upp som en anledning men varken som en push eller pulleffekt. Det är mer en reflektion över att de saker som fanns i Stockholm kan kompenseras med exempelvis bra tillgänglighet som då förenklar de relationella aspekterna.

Tabell 4-3- Tabell över anledningar till att familjen flyttade till landsbygden.

Röd= anledningar som intervjupersonen inte upplevde vid beslut att flytta

Grön= anledningar som intervjupersonen upplevde vid beslut att flytta

Anledningar att flytta till landsbygden	Varför familjen flyttade till landsbygden utifrån anledningarna
Materiella	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation • Den tillfälliga bostadslösningen • Tillgänglighet
Subjektiva	<ul style="list-style-type: none"> • Snö • Skidåkning • Friluftsliv • Mer tid över
Relationella	<ul style="list-style-type: none"> • Flyttade inte för att komma närmare släkt och vänner • Hade inte besökt platsen innan

4.2 Utmaningar och strategier i Duved

Landsbygdskommuner arbetar ständigt med olika utmaningar som de ställs inför men det finns även uttalade strategier för att utvecklas. Enligt Duvedmodellens (2021) egen hemsida så är hela projekt en strategi för att långsiktigt stärka samhällsutvecklingen, gynna migrationen och möjligheterna att leva i regionen. För att kunna driva landsbygdsutvecklingen vill Duved visa vägen för hållbara livsmiljöer. I intervjun med projektledaren för Duvedmodellen diskuterades detta mycket och han förklarade varför han kom in på just landsbygdsutveckling:

“Det här är så viktigt och grundläggande. Jag var på en konferens 2015 där han som föreläste menade att urbanisering är ett mått på framgång och slängde då ur sig att de som bor på landet är losers och då jublade alla i publiken och jag blev skitarg och tänkte att jag ska jobba med landsbygdsfrågor.”

Citatet visar hans brinnande engagemang för landsbygdsutveckling. Jag kommer att presentera resultatet från denna intervju uppdelat på de sex generella utmaningarna från teorin och med en möjlig strategi som Duved använder sig av utifrån materialet. En tabell finns i slutet av resultatet som sammanfattar hur de generella utmaningarna stämmer överens med Duveds strategier.

4.2.1 Bemötandeproblem- Strategi samverkan

Ett generellt problem från de sex anledningarna i teorin var bemötande. Brist på förståelse av kommunen för vad näringslivet och samhället behöver (Syssner och Fredriksson, 2021). Duveds strategi är ett arbete för att minska denna problematik genom samverkan.

Projektet i sig och intervjupersonens arbete bygger på samverkan mellan olika aktörer. Framst Vinnova, som är en statlig svensk myndighet för forskning och utveckling med statliga medel.

Vinnova är i sin tur sammankopplad till flera aktörer som Duved framtid och Årehus. Grunden för utveckling ligger i lokalbornas åsikter och därför är även Duved byförening involverad. Arbetet startade redan 2017 då verkställande direktör för Duved framtid och Årehus tog ett styrelsebeslut i att bygga en ny skola för 800 elever, Duved hade då 800 invånare. En stor satsning ökade förståelsen om att de behövde satsa på andra

samhällssegment också; en hälsovårdscentral, trygghetsboende, mataffärer och så vidare planerades. Duved framtid fick kapital genom en emission och köpte mycket mark i centrala Duved. Starten på arbetet var viktigt för att kunna styra ett projekt som detta:

“Annars fanns det en risk att fastighetsköpare köpte marken och bygger fastigheter, vilket i sig inte är negativt men något som vi inte kan ha rådighet över eller påverka.”

Detta visar alltså på att de var tidigt ute för att rusta upp inför projektet och med förberedelserna inför att utveckla Duved. Idén bygger på hur man kan samverka via nätverksstyrning och hur kommunala politiska processer kan medge ett inflytande för lokalborna att påverka deras by. Vinnova uppskattade denna idé och han kopplades då samman med Duved, fick 20 miljoner och arbetet startade formellt år 2020. Han är ödmjuk, lösningsorienterad och det är tydligt att han brinner för ämnet. Han har långa, utvecklade svar och berättar gärna om hur de ska lösa alla problemen, samtidigt som de är väl medvetna om eventuella hinder på vägen. Idén var liknande med strategin som SLU (2019) presenterade, som handlade om att skapa en levande landsbygd genom främjande av kunskaper och samverkan inom landsbygd och regionalforskning. Genom att främja den samverkan som finns inom kommunen kan Duved bli en kommun med visionen att vara levande. Att dock främja de kunskaper som finns inom landsbygden är troligen inte den bästa vägen för att lösa bemötandeproblematiken genom att ge ökad förståelse för samhällets behov och näringsliv. Å andra sidan, om landsbygdskommuner får mer förståelse kommer också den kunskap som finns bli mer attraktiv och att då blir det inte en lika stor utmaning som innan att stärka samverkan utan mer en självklarhet för utveckling.

Det är också fler aktörer inblandade som visar vikten av samverkan. Duved byförening består av 300 medlemmar som är delägare i Duved framtid vilket innebär att Duvedborna har makt samtidigt som Boverket, Tillväxtverket och Sveriges Kommuner och Regioner är med i projektet. Anledningen till att så många är inblandade är för att sprida arbetet och för att projektet ska göra att arbetet fortsätter i andra kommuner och byar, något som är viktigt enligt projektledaren i intervjun:

“Invånarna säger vad de tycker är viktigt och vill utveckla, och vi arbetar med hur det kan genomföras för där har vi erfarenhet, bilda nätverk, bolagsbildning, samverka med kommun

och politik. Det handlar om maktrelationer och intressen.”

Det låter i det här citatet som att det är enkelt och smidigt med så många aktörer, det finns däremot kommuner i Jämtland som skulle vara mer representativa som en by med utmaningar jämfört med Duved som hade kommit rätt långt innan projektet. Dock valde de att starta projektet där för att komma i gång och se snabba framsteg. Andra kommuner framöver kommer eventuellt ha helt andra frågor. Arbetet i Duved handlar mycket om att synkronisera arbetet som görs på platsen med kommunen och då krävs det att vissa saker formaliseras, som bygglov och tillstånd. För att detta ska fungera behövs samverkan, å andra sidan borde det finnas en risk med svårigheter när de inblandade aktörerna är många, gällande vem som har den egentliga styrande makten och med många åsikter. Däremot menar han att detta inte bara gäller Duved utan man måste också skala upp det på regional nivå, men då också genom att blanda in fler aktörer. Oavsett är det tydligt att det i Duvedmodellen finns en god samverkan mellan olika aktörer och då krävs det en bra förståelse av kommunen, genom arbetet för bemötandeproblematiken, med exakt vad det är samhället och dess näringsliv behöver.

Att lösa bemötandeproblemen och arbeta med en strategi inom samverkan känns som en av huvudfrågorna för projektet efter intervjun. Det är centralt för de andra aspekterna och för att de andra faktorerna ska kunna lyckas. Det eventuella hindret för Duved blir att reda ut att lokalbornas åsikter blir hörda, vilket de vill för projektet samtidigt som kommunens perspektiv måste förstås och tas hänsyn till. Hindret blir då att göra alla nöjda samtidigt som det ska bli en utvecklande och levande landsbygd.

4.2.2 Tillgänglighetsproblem- Strategi Nätverk

Ett annat problem var tillgängligheten enligt Syssner och Fredriksson (2021), kommunerna behöver utvecklade nätverk för att utvecklas tillsammans med infrastruktur, kommunikation och bredband. Detta var särskilt viktigt på landsbygden eftersom avstånden mellan stora aktörer är längre. Strategin handlade också om att det ska vara enklare att bo på landsbygden med utvecklade fiberinstallationer som möjliggör arbete på distans och kommunikation med större aktörer över internet.

Jag har förstått att nätverk och infrastruktur är en avgörande del i utvecklingen av landsbygden och hur människorna som bor där kan ta sig till och från platsen. I intervjun förklarades Duveds gynnsamma läge till Östersund till skillnad från andra byar som Berg

eller Krokomb. Dessa kommuner har inte samma infrastruktur eller någon destinationsort i närheten som kan hjälpa dem att utvecklas som Duved har i förhållande till exempelvis Åre. Nätverk och infrastruktur kan även ses som arbetet för att bredda kommunen och göra den större och mer attraktiv, liksom Duveds arbete att exploatera staden. Men att fortsätta med en av deras visioner: att bygga prisrimliga bostäder blir väldigt svårt när efterfrågan på landsbygden ökar. De äldre husen är inte värda så mycket utan det är marken som Duved Framtid köpte upp som har ett högt värde och på så vis har de tjänat på att själva kontrollera vad som ska byggas.

Däremot blir detta en utmaning för projektet att rusta upp och renovera de befintliga bostäderna för Duvedborna. Jordbruksverkets (2016) koncept Bo på Lantgård var ett exempel där man kunde prova att leva och bo på landsbygden innan man valde det stora beslutet att faktiskt flytta. Nätverkets betydelse i olika former har också under projektets tid haft oturen att präglas av en pandemi, men det har också möjliggjort öppnade vyer för olika typer av nätverk och alternativa banor att tänka på när det gäller arbete och kommunikation:

“När ansökan lämnades in visste vi inte om Covid. Det funkar ju bra att kommunicera, utbilda och jobba via nätverksbaserad kommunikation. Vi har lärt oss mycket.”

...

“Det går att jobba på olika sätt!”

Denna nätverksstrategi är alltså relativt nytänk som har fått framfart efter pandemin och var det som under intervjun var mest aktuellt när samtalet handlade om tillgänglighet. Att pandemin har lärt oss hur nätverk och kommunikation kan ske digitalt betyder att människor inte behöver jobba som de alltid har gjort genom att gå till sin arbetsplats på morgonen och hem på eftermiddagen. Det kan dock vara positivt för Duved och andra landsbygdskommuner på lång sikt med insikten av att arbetet kan göras på distans och det ökade intresset att bo på landsbygden. Däremot får inte tillgängligheten i de andra banorna hamna i skuggan, det vill säga att Duveds hinder blir att utveckla faktorer som kan främja infrastruktur och kommunikation eftersom aktörerna är benägna med större avstånd ifrån varandra. Det kan exempelvis handla om tågspår, vägar eller lösningar för bostadsfrågan. Å andra sidan kan jag förstå att detta fokus är mindre aktuellt i Duved eftersom de beskriver sin goda kommunikation och tillgänglighet till Åre och Östersund, men absolut en fråga som kan bli mer utmanande att lösa för andra landsbygdskommuner.

Den erfarenhet han har upplevt av att ha studenter i en liten bygd utan campus är positiv. Det är ofta unga vuxna, ofta tjejer, som vill börja plugga och tar sig då till storstäderna, men det finns möjlighet att stanna på landsbygden enligt honom genom att studenten åker till campus x antal gånger per år eller att handledarna kommer upp till Duved.

4.2.3 Kompetensproblem- Strategi Breddad rekrytering

De demografiska kurvorna kan förklara vilken kompetens som är svår att utveckla och hur regionen behöver arbeta. Under projektet har ett mönster setts, inflyttarna är mellan 25 och 44 år och ofta familjer med två barn. Det är bara 11% i hela Duved som är över 65 år, men är enligt min intervjuperson inte för att de äldre flyttar ut utan för att så många 25 till 44 åringar flyttar in. Det är viktigt att förstå vilka det är som bor i landsbygdskommunerna eftersom om det bor många ungdomar eller pensionärer på landsbygden är det exempelvis inte rimligt att hög kompetens bör finnas. Det bör alltså inte finnas en brist på arbetskraft, utan snarare en brist på de arbeten som de söker sig till. De som flyttar in i Duved förklaras så här:

“Det är ofta de som har en fritidsstuga där men sen skriver sig permanent. Närheten till sina barn och avstånd till barnomsorg och naturen och lugnet.”

I detta fall om Duved där så många inflyttare är i arbetsför ålder och som ofta har haft ett fritidshus men sedan väljer att bosätta sig permanent samtidigt som de önskar andra preferenser än tidigare gör att kompetensproblematiken är aktuell. Att bredda sin rekrytering och skapa attraktiva arbetstillfällen för kvinnor, som varit en utmaning, är alltså av högsta grad. I Duved finns många egenföretagare och toppföretag (Åre kommun, 2021), så trots att arbetsför befolkning flyttar in i Duved saknas eventuellt ändå en kompetens som matchar de arbeten som finns. Min uppfattning är dock att denna problematik inte upplevs som ett jättestort problem idag och det kan bero på att Duved är en framgångssaga och hittills har lyckats bra med att skapa kompetens inom kommunen och med exempelvis de goda kommunikationerna till Stockholm. Det betonar han också när han beskriver att det finns ett intresse och vilja att bosätta sig på landsbygden, vilket det inte gjort annars. Däremot kan det finnas hinder som lurar bakom det positiva, som att de som flyttar till landsbygden gör det av olika anledningar som uppsägningar eller misslyckanden på arbetsplatser på tidigare bostadsort. Detta kan göra att det inte upplevs som ett problem fast kompetensen är låg.

Att få stark arbetskraft till landsbygden är en utmaning och vissa grupper är ett större problem än andra. Det finns också en problematik i var de som kommer för att utföra korttidsarbete, studera eller handleda elever ska bo. Om en starkare kompetensgrad ska finnas på landsbygden behöver möjligheter finnas för kompetensen att bo och leva där, exempelvis med billiga eller alternativa bostadsplatser, och då behöver de jobba med en breddad rekrytering. Dessutom är det likt tillgänglighetsproblematiken svårt att bygga prisrimligt när efterfrågan ökar.

“Det här är ju oerhört svårt, nu ska det byggas fem hus á 200 kvadratmeter som ska vara prisrimliga. Det ska också byggas oerhört många bostäder som bygger på secondlife, för de som kommer hit för att åka skidor exempelvis och inte bo här på riktigt.”

Strategin i Duved med att bygga secondlife bostäder som är prisrimliga är för att kunna locka högre kompetens under kortare tid, även om detta kan användas för andra ändamål också. Å andra sidan vill Duved arbeta för en breddad rekrytering även om detta inte upplevs som en av de centrala aspekterna i projektet. Dock ökar det chanserna för Duved och andra små landsbygdskommuner att hitta rätt kompetens genom strategier som breddad rekrytering genom byggstrukturer och planering. Däremot är det nog minst lika viktigt att utveckla den kompetens som redan finns på platsen och inte bara skapa möjligheter för den expertis och de handledare som kan komma dit och bo under kortare perioder. Att skapa en breddad rekrytering och minska kompetensproblemen, som att det är svårt att utveckla befintlig personal, krävs genom att göra det attraktivt för högutbildade människor att bo och leva på landsbygden och inte bara tillfälligt. Självklart kan det lösas på kort tid genom för att utbilda och sprida kunskap, men på lång sikt bör man nog utreda problemen på den aktuella platsen- alltså på landsbygden och för de människorna som bor där. Brist på bostäder som matchar den arbetskraft som flyttar in i regionen innebär en svårighet att attrahera högutbildad arbetskraft.

För att lösa problemen inom kompetens och med vetskapen om vilken åldersgrupp det är som tycker det är attraktivt att bo på landsbygden bör fokus inom bostadsbyggandet ligga inom lokalbornas krav och som är anpassade för dem, exempelvis flerfamiljshus och radhus. Det krävs alltså ett annat tänk än i en storstad där prisrimligt ofta betyder mindre och anpassat för studenter och inte för familjer.

4.2.4 Kännedomsproblem- Strategi Robusthet

Sverige har ett stort behov av att skapa robusta lokalsamhällen. När de startade projektet var de omedvetna om att det samtidigt skulle råda en pandemi som har medfört oförutsedda utmaningar och framförallt har robustheten i samhället ställts på prov. Brist på kännedom är ett generellt problem och innebär att människor inte vill bo och turista på landsbygden (Syssner och Fredriksson, 2021), men om robusta lokalsamhällen skapas och utvecklas genererar det mer uppmärksamhet som minskar kännedomproblematiken. Det är fördelaktigt om kommunerna ser styrkan i den unika tätheten som finns på landsbygden, vilket de i Duved har förstått:

“Nästa gång kan det komma en klimatkatastrof och då måste vi vara robusta och kan inte importera så mycket mat som vi gör och vi måste erbjuda tjänster där vi kan samverka.”

...

“Går jag in på ica träffar man ofta en lokalpolitiker eller tjänsteperson, då hinner man snacka lite fotboll eller blaja lite. När jag går från min lägenhet i Tantolunden till mitt kontor vid Slussen i Stockholm är det också en sorts täthet. När jag går huvudgatan i Duved finns en annan typ av täthet. Den friktionen möjliggör samverkan till utveckling av lokalsamhället.”

Det finns alltså en annan typ av robusthet på landsbygden till skillnad från i städer. Den bör uppmärksammas mer om människor ska få upp ögonen för landsbygden och det är viktigt att ge kännedom av vad människor kan förvänta sig av ett liv på landet. Han betonar verkligen att små lokalsamhällen, som Duved, har mycket större potential att skapa robusta samhällen än exempelvis en mindre förort i Stockholm. Det finns en annan typ av täthet på landsbygden. Däremot är det en utmaning att få människor att förstå hur täthet kan gynna dem på landsbygden och en av de viktigaste aspekterna för att landsbygden ska kunna utvecklas. I Duved med en stor turistkommun i Åre som granne kan täthet upplevas enklare då många människor känner till denna plats sedan tidigare, däremot finns det andra landsbygdskommuner som behöver arbeta mer med detta för att kunna bli lika motståndskraftiga som städerna och ha potential att skapa lokalsamhällen där invånarna trivs, får medverka och bli robusta.

Innan människor flyttar till en ny plats som de inte känner till så väl ägnas mycket tid åt sökande och att samla på sig fakta om kommunen. Poängen är att varje år genomförs en enkät av Fokus över vilken kommun som är bäst att leva i. Att bo och arbeta på landsbygden har hamnat i skuggan av städerna under åren som försämrat synen på landsbygden. I intervjun beskriver projektledaren att det alltid är kommuner som Lomma och Danderyd som vinner:

“Tittar man på frågorna som ställs så är det frågor som passar det urbana, men de har inget med tillit eller tillupplevelse eller andra värden som är centrala för landsbygden och det blir ett väldigt konstigt sätt att beskriva verkligheten i en liten by.”

Detta citat visar på att enkäten kan bidra till försämrad kännedom om landsbygdskommunerna och som gynnar städerna mer när de har större möjligheter att bli robusta över tid. På Duvedmodellens (2016) hemsida handlar projektet mycket om att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle. Att skapa ett samhälle som fungerar bra över tid borde vara robust, att däremot samtidigt vara långsiktigt hållbart kan därmed ifrågasättas. Detta lyfter han inte så mycket under intervju om detta ämne. Det kan för mig innebära att uppoffringar för att skapa robusta samhällen för att på lång sikt skapa bättre förutsättningar kan tära på det hållbara. Detta kan utifrån hemsidan verka orimligt medan det under intervjun kändes som att det viktigaste är att vara robust för att kunna stå emot hinder och andra problem. Å andra sidan nämner han ovan att vi inte kan importera så mycket mat som vi gör vilket tyder på att han värnar om att vara ett långsiktigt hållbart samhälle som samtidigt är robust. Han sa även att de hade planerat flera bymöten innan pandemin som nu har fått flyttats och som har gjort att idén om aktiva och involverade lokalbor har eftersatts något trots att de har mött dem på annat vis. De inställda fysiska mötena har påverkat sättet att arbeta för att tillgodose deras åsikter. Synen på landsbygden utifrån sett spelar stor roll för att skapa robusta och slagkraftiga samhällen, där en sådan enkät skulle kunna hjälpa att lyfta viktiga styrkor som den unika tätheten.

Denna aspekt är något som är genomgående i intervjun och lyfts upp som en styrka för landsbygdskommunerna att använda framöver. Den täthet som finns på landsbygden är svår att övervinna i städer och gör att genom invånarnas intressen och vilja kan lokalsamhällen bli robusta och bra platser att leva på. Det hinder som finns för Duved och projektet är att förstå att alla lokalsamhällen inte har det gynnsamma läge och de förutsättningarna som Duved redan hade.

4.2.5 Identitet & attitydproblem- Strategi Balans

Balans är ett komplext ord och att utveckla lagom är något som är svårt. Under ett år i Duved har mycket hänt och utvecklingen går ständigt framåt. Att utveckla landsbygdskommuner är något positivt och för att utveckla Duved så är det liksom kännedomsproblemet viktigt att arbeta med utmaningarna på platsen. För att företag i näringslivet ska bli framgångsrika och minska identitet och attitydproblemen krävs en positiv cirkel som bygger på att samhällets ekonomi fungerar väl. Jag tänker främst på strategin som presenterades där målet med att skapa attraktiva landsbygdskommuner gör att den kommunala ekonomin gynnas och de får bättre resurser för att utvecklas (Widebäck, 2021). Att människorna som bor i byn spenderar pengar på samhällets tjänster, restauranger, butiker, som ger lön till de invånare som arbetar, de alla betalar skatt som utvecklar nätverk och infrastrukturen i samhället och tar lån för att investera. Om samhällsekonomin är grön och dessutom grundas både i och av byns tjänster och arbeten så ger det en bättre bild för människor att vilja starta eget på landsbygden. I intervjun förklarar han detta:

“Hälsocentralen har öppnat, en restaurang som säljer mat som bara är lokalproducerat.

Krögaren har skapat en cirkulär modell där han samverkar med bonden och lokala bryggerier. Jag bor varannan vecka i Duved, och där hemma i min trädgård odlar krögaren.

...

Det här genererar lokala tjänster, bonden och krögaren och andra. Det utvecklar ju tjänster som genererar pengar och som stannar i bygden.”

Utifrån teorin av Syssner och Fredriksson (2021) är det här citatet ett exempel på hur Duved har arbetat med attityd och identitetsproblematiken. Synen på att det är något negativt att driva eget på landsbygden visar sig inte alls i Duved utan det är snarare en möjlighet där krögaren är ett gott exempel på detta som genom sin restaurang bidrar till att skapa ett starkt hållbart samhälle. Däremot går det att diskutera begränsningen av att starta eget i en liten by som Duved. Krögaren är ett exempel men det finns bara en restaurang som begränsar fler krögare från platsen. För varje företag eller tjänst är det så små mängder som behövs vilket kan exkludera många från arbetsmarknaden och möjligheten att starta eget. Å andra sidan är det en väldigt viktig del i utvecklingen av landsbygden och Duved bör fokusera på att locka egenföretagare eller de som matchar utbudet av tjänster i Duved, det vill säga inom turismen eller inom det unika företagsklimatet (Åre kommun, 2021). De vill ha ett samhälle där

pengarna som rör sig i byn stannar i byn, balansen är svår men synen på att vara egenföretagare på landsbygden kommer att förbättras då.

Ett hårt arbete görs för att utveckla lagom, men det finns ändå en risk med dessa frågor för att en balans ska råda och att det inte ska tippa över. De som redan bor på landsbygden vill bo kvar utan att känna sig bortjagade av stadsbor, samtidigt ska de som flyttar från staden kunna känna sig välkomna på landsbygdens arbetsmarknad:

“Vi får inte hamna där urinvånarna, som jag kallar det, de som bott här hela tiden, säljer sina hus, och de får mycket pengar för det och till slut är det bara ett gäng stockholmare kvar och det vill vi inte. Det gäller att vara ödmjuk där för det är jättesvårt!”

...

“Duvedandan? Vad företräder den? Också de nyinflyttade med god ekonomi eftersom de säljer något i Stockholm. De säger vi vill inte bo i Åre, det representerar något annat. Vi vill bo i Duved det är en by, det gillar vi och är något bra. Men risken är då om det flyttar in för många, stockholmare och så, då skjuter man sig själv i foten, en tipping point. Då har man gentrifierat hela bygden.”

Samtidigt kan de inte påverka allting i projektet och det ämne som främst har diskuterats på bymötena är rädslan för att Duved hamnar i någon typ av rural gentrifiering. Det finns en uppenbar svår balanspunkt och ett hinder för Duved i hur mycket man vill och ska utveckla på bygden för att det ska bli lagom för alla. Om de så kallade urinvånarna säljer sina hus till stockholmarna och flyttar därifrån så kommer det sluta med att pengarna lämnar byn. De som då är egenföretagarna på landsbygden är stadsborna fast de borde vara tvärtom. Detta är något som Duved har fått arbeta mycket med och kommer bli ett ännu större problem framöver om intresset för landsbygden fortsätter att öka. Det finns en uppenbar konflikt mellan de gamla invånarna och de nyinflyttade till regionen vilket behöver arbetas med. Singh (2009) menade att regioner på landsbygden idag arbetar mer med att alla ska få förbättrade levnadsmöjligheter oavsett om det gäller de gamla invånarna eller de nyinflyttade på landsbygden. Det gäller för Duved att hitta en balans som är viktig, inte bara för dem utan även som framtida vision för andra regioner, hur det kan bli om ett för hårt utvecklingsarbete görs i regionen och för många nyinflyttade tar över den äldre landsbygden som många faktiskt redan uppmuntras av.

4.2.6 Normproblem- Strategi Livsmiljö för alla

Normproblem på landsbygden utgår från att vissa grupper inte passar in i näringslivet. Som Hjort (2005) påpekade måste utvecklingsarbetet handla om att uppmuntra människor och ta reda på vad det är de dras till på landsbygden. Det kan naturen och friluftslivet, men det kan också vara andra faktorer som exempelvis yrkeskarriären eftersom den mest inflyttade åldern till Duved var 25 till 44. En livsmiljö för alla måste skapas på landsbygden och faktum är att de allra flesta arbeten faktiskt behövs lika mycket på landsbygden som i staden. Om normen fortsätter att vissa grupper inte kan passa in i näringslivet kommer detta att få konsekvenser på sikt, särskilt så länge den högsta inflyttningsgruppen är i arbetsför ålder. Widebäck (2021) menade att det är bra med att familjer flyttar till landsbygden då eldsjälarna ofta finns där, de som driver projekt, engagerar sig och kommer med idéer. En av de problem som finns i Duved är avsaknaden av kulturliv som kan generera arbetstillfällen för exempelvis kvinnor eller andra grupper som inte hittills har passat in i landsbygdens näringsliv:

“Det var en stark fråga på bymötet, alla i Duved gillar ju inte att åka skidor, man tar det för givet. Sen är det väldigt byråkratiskt. Låt säga att man vill låna skolans lokaler när det inte är lektioner, men då är det miljökrav, brandkrav och tillståndsprövningar. Då struntar man i det i stället, det ska vara lättare! Det kan vara tango, balett, musik, schack, det är en stark fråga lokalt och är eftersatt i Duved”

...

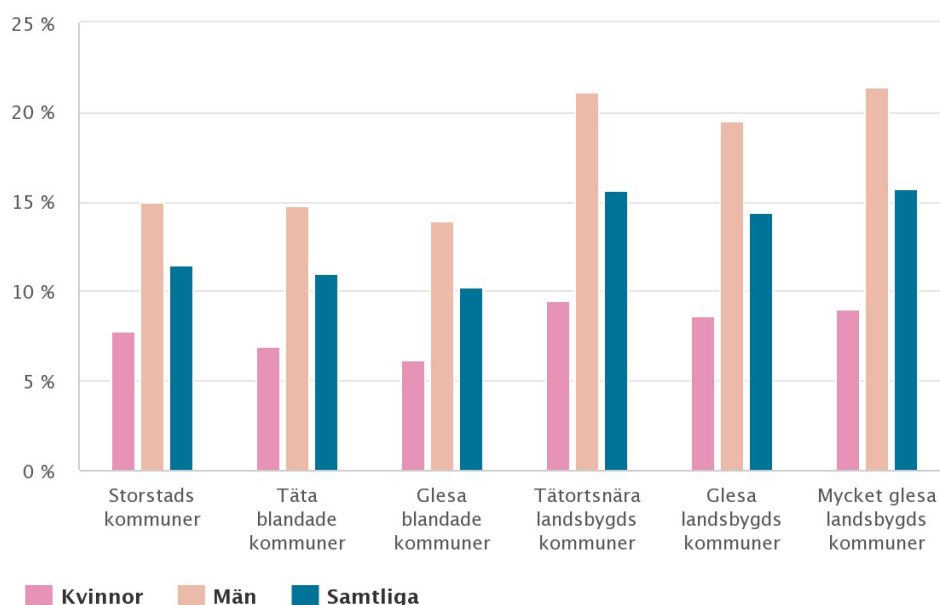
“Du kan inte flytta hit och tänka att man bara lämnar barnet på fotboll. I Stockholm finns det en infrastruktur. I Duved, går barnet på fotboll då måste du vara där och träna eller skotta snö från planen. Du måste vara beredd på det, och det förutsätter samverkan. De som inte fattar det får rejäla problem.”

På Duvedmodellens hemsida (2021) är detta en av deras huvudstrategier. Ett gediget arbete med att finna lösningar på existerande regelverk som idag försvårar arbetet, som i citatet ovan, med att jämma ut skillnaderna mellan staden och landsbygdens livsvillkor.

Landsbygdens läge kan påverka hur könsfördelningen på arbetsmarknaden ser ut där normen är att det ofta är papporna som är med på fotbollsträningar, vilket stöter ut kvinnorna, eller att de familjer med bättre ekonomiska förutsättningar är de som har råd och möjlighet att ha barnen på dyrare aktiviteter. Detta kan göra att landsbygden har ett snedvidret förhållande till vilka som kan passa in i näringslivet till skillnad från den mer inkluderande miljön i staden. Där

kan fler, oavsett bakgrund och kön, bara lämna sina barn eller att de tar sig dit själva med bättre infrastrukturnätverk utan att föräldrarna behöver engagera sig i aktiviteten. En norm är däremot inte sanningen, utan mer en utpräglad uppfattning.

Detta kan också underbyggas med diagrammet nedan om att männen är de egenföretagare som dominerar på landsbygden. Å andra sidan kan man också konstatera att det totala antalet egenföretagare är fler på landsbygden vilket möjliggör potentialen att endast optimera intresset för exempelvis kvinnor att etablera sig i näringslivet. Eftersom möjligheten att vara egenföretagare på landsbygden finns och även om normen säger annat så är antalet egenföretagande kvinnor på landsbygden faktiskt högre än i städerna.

Figur 4-4- Antalet egenföretagare i procent på landsbygden (Tillväxtverket, 2021).

Att ta reda på vad människorna som flyttar till landsbygden dras till är viktigt för att förstå vad de uppmuntras av. Om det inte bara är skidor utan som han beskrev det med andra aktiviteter som dans, schack och musik så behöver denna livsmiljö stärkas. De byråkratiska problemen som Duved arbetar med, exempelvis samverkan mellan olika aktörer, är alltså viktiga att lösa för att ta itu med normproblematiken. Låt säga att fler män var aktiva i fritidsintressen och aktiviteter som fotbollsträningarna ovan, så är det fler kvinnor som utövar kultur än män. Särskilt när det gäller kultur i eget utövande och den traditionella kulturen (NN, 2016). Om dessa arbetsmöjligheter inte finns på landsbygden på grund av eftersatt

arbete och försvårade byråkratiska regler så blir det rätt uppenbart att kvinnor sätts utanför normen att passa in i näringslivet där.

Duveds arbete med detta kopplar samman rätt mycket med de tidigare problemen som kännedom och bemötande, men också tillgänglighet. Däremot är det viktigt att inte undvika normproblemet för på lång sikt kan det få stora och jobbiga konsekvenser på arbetsmarknaden som i sin tur påverkar vilka som väljer att bosätta sig på landsbygden. Eftersom det var en stark fråga på bymötet så kommer Duved att arbeta med problemet då hela deras idé bygger på att lokalbornas åsikter är viktiga!

Tabell 4-5- Tabell med samband mellan de generella utmaningarna och Duveds strategier.

Utmaning enligt teori	Strategi av Duved utifrån intervju	Samband
<i>Kännedomsproblem</i>	<i>Robusthet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uppmuntra människor</i> • <i>Unik täthet</i>
<i>Kompetensproblem</i>	<i>Breddad rekrytering</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Inget problem hittills</i> • <i>Anpassa samhället efter kompetens</i>
<i>Bemötandeproblem</i>	<i>Samverkan</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kommun-lokalbor-företagprojekt</i> • <i>Central del</i>
<i>Tillgänglighetsproblem</i>	<i>Nätverk</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bra tillgänglighet</i> • <i>Nätverksbaserad kommunikation</i>

<p><i>Identitet & Attitydsproblem</i></p>	<p><i>Balans</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Intresse för företagande</i> • <i>Inte gentrificera hela bygden!</i>
<p><i>Normproblem</i></p>	<p><i>Livsmiljö för alla</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lokalbornas åsikter</i> • <i>Alla behövs</i>

5. Landsbygdsutveckling är viktigt för invånarna

En generell diskussion är nödvändig utifrån vilka aspekter som sammanknyter de olika delarna. De två olika intervjuerna är byggstenarna med koppling till teorin och eventuella statistiska avvikelser. Den ena saken tillhandahåller den andra, där prioriteringar och fokusområden behöver sammankoppla för maximal landsbygdsutveckling och ökad migration till landsbygden. I den förra delen besvarade jag mina frågeställningar med resultat och analys, medan jag här länkar samman de olika delarna.

Bostadsfrågan var en aspekt som skulle behöva utvecklas enligt den nya invånaren som tyckte detta var ett problem och projektledaren som ville skapa ett högre intresse vilket dock var svårt och stor ödmjukhet visades. Han hade trots det en vision om att bygga prisrimligt även om efterfrågan ökar, priserna går upp och utbudet minskar. Personen som flyttade till Duved i intervjun menade att de inte bor i sitt drömhäus och det beror på det snåla utbudet och höga priserna, ett problem som alltså behöver arbetas mer med på landsbygden om intresset ökar för att bo där. Ett av Duveds koncept med att bygga var secondlife och tillfälliga boenden för de som vill bo kortare tid. Detta var liknande intervjupersonen som hade möjlighet att hyra ett hus i Duved i ett år medan de hade bostaden i Stockholm kvar, chansen att prova att leva på landsbygden var värdefull. Det är nog viktigt att förstå och arbeta utifrån att bostadsfrågan skiljer sig mycket mellan stad och landsbygd. I städerna är det trångt med små utrymmen att bygga på där små bostäder med så lågt pris som möjligt föredras, gärna också hyresrätter. På landsbygden dit familjer flyttar föredras i stället radhus och fristående villor men där priserna fortfarande är rimliga i förhållande till landsbygdens lokalisering. I slutändan handlar det dock om samma sak; att bygga utifrån vad invånarna på platsen, oavsett stad eller landsbygd, efterfrågar och har möjlighet att köpa. Dessutom kan det i framtiden bli så att det inte är mycket billigare att bo på landsbygden om varje kommun bygger upp sin egen "lilla stad" då lokaliseringen inte längre är en nackdel utan invånarna får i stället "allt i ett" av att bo på landet.

Infrastrukturen var en central del i båda intervjuerna, projektledaren syftade mest på det digitala och nätverkets framfart under pandemin medan personen som flyttat dit syftade mer på Duveds goda lokalisering till både Östersund och Trondheim i Norge. Oavsett var huvudpunkten tydlig, det ska vara enkelt och smidigt att kunna ta sig till och från landsbygden för den som bor där samt för handledare, besökare och studenter samtidigt som

den nätverksbaserade kommunikationen ger ökade möjligheter. Detta stämmer också med statistiken som visar att utflytten till landsbygden har ökat sedan pandemin där antalet som flyttade från Stockholm till Jämtlands län gick från 950 till 1128 mellan 2019 och 2020. Andra landsbygdskommuner bör titta på Duveds framgångsrecept för att själva arbeta med utveckling och lyckade projekt. Detta borde i sin tur leda till att fler landsbygdskommuner blir mer attraktiva och får arbeta med sina egna frågor och utmaningar för att skapa en kommun som människor vill flytta till och leva i. Samtidigt som balansen inte får rubbas och lokalborna vill flytta därifrån.

Duved och andra landsbygdskommuner bör arbeta mer med det eftersatta kulturlivet då det togs upp som en av de viktigaste punkterna på bymötet samt hos min intervjuperson. Om detta utvecklas kan landsbygden börja konkurrera med städerna på ett nytt sätt eftersom intresset ökar ännu mer om en aspekt som kulturlivet tidigare har hindrat människor som stått i valet mellan att flytta och stanna. Dock kan det vara olika saker än just kulturlivet i andra kommuner men i just Duved är detta ett utvecklingsområde och det är viktigt att utforska vad det är för liknande saker som de uppmuntras av för att fler människor ska vilja bosätta sig på landsbygden i stället för i städerna. Det krävs dock inte bara mer arbete från projektledare och kommuner, det krävs byråkratiska ändringar som gynnar landsbygden för som det ser ut idag är det svårare att driva exempelvis kulturliv på landsbygden, som projektledaren tog upp, som gör att arbetet försvåras och utmaningen består. Därför är samverkan otroligt viktigt.

Det kan också vara viktigt att det i en by som Duved inte bara flyttar in människor med intresse för snö och skidåkning. Precis som på alla platser är mångfald och variation bra där människor med differentierade intressen och åsikter kan skapa ett starkare samhälle som driver utvecklingen framåt. En balans mellan de gamla invånarna och de nyinflyttade kommer bli svår att hitta där konflikter kommer uppkomma av de gamla som vill behålla sin regions historia mot de nya som vill "ta med" Stockholm till Duved. Det gäller att försöka tillgodose många behov och intressen och Duved har ett försprång där när lokalbornas åsikter sätts högt och deras åsikter blir hörda på bymötena. För att ha en åsikt måste man vara lokalbo och först då har du en hörd röst vilket gör att andra beslutsfattare och makthavare inte helt kan styra över utvecklingen på landsbygden. Detta är en fördel i att de som bor där vet bäst om vad som söks, efterfrågas och behövs mest på platsen.

Det vi lär oss av de två olika perspektiven, plats och person, är på vilket sätt landsbygdskommuner behöver arbeta och med vad för att utvecklas. Platsperspektivet ger oss

förutsättningar, hinder och strategier medan personperspektivet ger oss inblick i vad människorna vill ha, intressen och verkligheten. I stället för att dyka in i ett av perspektivet så förstår vi nu i stället hur allt kopplar samman som ökar förståelsen och ger viktig information både för landsbygdskommunernas utveckling och för människor som vill flytta till landsbygden. De går hand i hand i varandra tillsammans med händelser i samhället som skapar mönster över tid. Den aspekt som faller undan i en kommuns arbete kommer troligen leda till att de människorna med detta intresse väljer en annan kommun.

Landsbygdskommuner strävan kommer hela tiden behöva vara att skapa ett samhälle där många vill bo och att kunna tillgodose invånarnas behov för att kunna konkurrera med städerna och öka intresset för landsbygden. Problemet annars är att det skapas ett segregat samhälle där bara vissa har möjlighet att bo på landsbygden eller i staden. Så bör det inte vara i dagens samhälle där människor borde kunna leva och bo där ens preferenser och intressen kan tillgodoses av kommunen oavsett lokalisering.

Att utvecklas innebär inte bara att locka fler och nya invånare, det är viktigt att se till de som redan finns i kommunen. Om Duved utvecklas till ett "Ministockholm" som den nya invånaren i intervjun kallar det, så kommer det andra konsekvenser utav det. En landsbygd ska behållas som en landsbygd annars riskeras människor att inte välja just den platsen. Däremot borde en landsbygdskommun med samma förutsättningar och utbud som i staden, men med lugnet och naturen som landsbygden att vara riktigt attraktiv för många människor som önskar lite av varje och med olika intressen.

6. Slutsats

I slutsatsen kommer först uppsatsens tre frågeställningar att besvaras för att sedan kort sammanfatta landsbygdsutvecklingens betydelse och människans mönster att flytta till landsbygden.

- **Hur har migrationsmönstret till landsbygden förändrats sedan 2000-talet?**

Sedan 2000-talet är det mycket som har förändrats. Trender kommer och går vilket medför att mönstret är böljande för hur människor flyttar. Förändringar i mönstret kan bero på tillfälligheter, andra trender i samhället eller som nu senast en pandemi som innebär förändrade levnadsmönster. Trenden har ökat efter finanskrisen 2008 och spurtat under 2020. Det är främst kvinnor som flyttar till landsbygden vilket är något motsägelsefullt förhållande till vilka som är aktiva i näringslivet på landsbygden. Fler väljer att flytta från Stockholms län för att bosätta sig i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten; totalt 37 procent fler mellan 2000 och 2020.

- **Vad är det som motiverar människor att flytta till landsbygden och vad är deras främsta anledning?**

Det som motiverar människor att flytta till landsbygden har sin grund i livsstilsmigrationen utifrån teorin. De förväntar sig ofta en förändring till det positiva, ofta i strävan efter något nytt utifrån deras personliga preferenser och det kan bero på ekonomiska aspekter. Då använde jag mig av de tre anledningarna, materiella, subjektiva och relationella för att förstå varför människor flyttar. Den främsta anledningen visade sig vara materiella och subjektiva anledningar där de materiella är lite mer grundläggande för att uppnå de subjektiva. Det som avgjorde flytten var dock viljan att lämna den gamla platsen, push faktorerna spelade större roll än tänkt.

- **Vilka utmaningar och strategier har en landsbygdskommun för att lyckas?**

Utifrån resultatet för denna del kan vi konstatera att i denna fallstudie var de främsta utmaningarna bemötande och kännedomsproblem. Människor måste bemötas och uppmuntras mer av landsbygden och förstå fördelarna samtidigt som kommunens kännedom behöver öka för vad samhället behöver. Utifrån de generella strategierna i teorin och med hjälp av mitt insamlade material är de främsta strategierna för att arbeta med dessa problem att främja

samverkan mellan olika aktörer och arbeta för att skapa robusta lokalsamhällen som tål kriser och är försörjande till mestadels för sig själva. Att pengar som skapas i byn också stannar i byn är en viktig cirkulär process.

Vi kan slutligen konstatera att samverkan, samarbete och kommunikation är centralt för att utveckla landsbygden. De som arbetar med utveckling måste veta vad invånarna vill ha, söker och eftersträvar för att just deras kommun ska bli mer attraktiv. Dessutom behöver de som flyttar till landsbygden upplysa om fördelarna eftersom redan vinklade perspektiv finns där städerna blir mer sedda. En balans är dock det som skapar en bra livsmiljö för alla där de som bor på landsbygden ska få behålla sin landsbygd, samtidigt som fler ska kunna flytta till landsbygden och se de fantastiska fördelarna som finns där utan att landsbygden förändras till ett urbant område. I ett större perspektiv borde vi förstå mer hur landsbygdens utbud spelar roll för de nya invånarna och där en undersökning på en annan region skulle behövas - en region utan turism och med exempelvis stor tillverkningsindustri. Invånarnas åsikter har visat sig betyda mycket och för att utveckla landsbygden var det en utmaning som Duved har arbetat med vilket fler regioner bör ta efter för att tillgodose både de gamla och nya invånarnas behov och intressen.

6.1 Konsekvenser för politik inom landsbygdsutveckling

Det uppstår vissa konsekvenser av ett projekt och ständigt arbete med utveckling. Politiken har en central roll och tidigare strategier behöver tänkas om. Det är ett nytt tankesätt som tar fart efter den ökade utflytten i och med Coronapandemin samt ökade möjligheter att arbeta och leva på landsbygden. För att landsbygden ska kunna konkurrera på samma villkor som städerna är det inte bara invånarna som behöver säga vad de vill ha i kombination med lyckade projekt, utan det krävs ett nytänk av Sveriges politik för att uppnå ännu mer resultat. Exempelvis kommer det att behövas nya regler och lagar inom byggande och företagande för att kunna gynna landsbygden och levnadsmöjligheterna. De mindre nödvändiga reglerna ska endast finnas för invånarnas välbefinnande, kunna förändras och tas bort samt främja en levande landsbygd (Oskarsson, 2016). Det behövs helt enkelt ett ökat resonemang för hur landsbygden ska kunna bli mer attraktiv, även på nationell nivå och i städerna.

6.2 Nya frågor

Denna uppsats har diskuterat landsbygdsutveckling på regional nivå i Duved, Åre men med inblickar från nationell nivå. Det har inneburit nya förslag på framtida frågor och forskning. Duved är en framgångssaga där mycket har gått i rätt utvecklingsväg. Frågan är hur det kommer bli för andra landsbygdskommuner som ska ta efter ett sådant lyckat projekt, nya frågor kan undersöka vad för typ av region som kräver vad trots ett generaliserat koncept av utmaningar. Att använda Duved som en fallstudie har utforskat olika teman och mönster i just detta speciella och fördjupade fall, men kan vara till underlag för framtida studier och andra fallstudier trots att frågorna kan skilja sig. Livsstilsmigration kan komma att ha en ännu större påverkan för hur människor vill leva sina liv. Att undersöka skillnader mellan Malmö och Göteborg jämfört med Stockholm som jag valde att fokusera på kan vara önskvärt i framtiden. Alternativt att göra en mindre utforskande undersökning som går på djupet i något av de två perspektiven som här undersökts, exempelvis genom en enkät som fokuserar på det ena perspektivet och använder ett större urval av migranter. Dessutom kommer det vara intressant framöver att fortsätta titta på den statistik som presenterats om människor kommer fortsätta flytta ut till landsbygden efter den ökning som skett under pandemin.

7. Referenslista

7.1 Skriftliga källor

Barcus, H.R. (2017) *An Introduction to Population Geographies- Lives Across Space*, Routledge. London. Kap 5, Placing Human Migration. s. 103.

Benson, M och O'Reilly, K. (2004) *Lifestyle migration. Expectations, Aspirations and Experiences*, Studies in Migration and Diaspora. Burlington, UK. Ashgate Publications.

Bryman, A. (2015) *Social research methods*, Oxford University Press. 5e upplagan.

Duvedmodellen. (2021) *Duvedmodellen för lokalsamhällen 2.0*, Duvedmodellen.se. <https://www.duvedmodellen.se/> (Hämtad: 2021-12-12)

Eirefelt, M. (2021) *Landsbygdskommuner lockar nya invånare: "Ett positivt trendbrott"*, SVT Nyheter. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/gavleborg/spokorter-borjar-synas-i-sverige-samtidigt-somturstorter-lockar-nya-permanentboende> (Hämtad: 2021-11-12)

Fjällporten. (UÅ) *Duved - Ett skidparadis*, Fjällporten.se. <https://www.fjallporten.se/om-duved/> (Hämtad: 2021-12-21)

Goodwin-Hawkins, B och Dafydd Jones, R. (2021) *Rethinking lifestyle and middle-class migration in "left behind" regions*, Population, Space and Place. Specialutgåva, Wiley Online Library. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/psp.2495> (Hämtad: 2021-11-19)

Hjort, S. (2005) *Rural migration in Sweden. A new green wave or a blue ripple?* Department of Social and Economic Geography, Umeå Universitet.

Jordbruksverket. (2016) *Jordbrukets betydelse för en levande landsbygd – En litteraturöversikt*, Jordbruksverket.se. https://www2.jordbruksverket.se/download/18.46da4d9a15e4ac4f56e6f90e/1504771189262/ra16_6.pdf (Hämtad: 2021-11-10)

Lödén, H. (2019) Vetenskaplig litteratur om internationell migration – en introduktion och diskussion. *Journal of Humanities and Social Science Education*, Nordidactica. S. 5.

NN. (2016) *Kvinnor mer kulturellt aktiva än män*, Dagens Nyheter, Kultur.
<https://www.dn.se/kultur-noje/nyheter/kvinnor-mer-kulturellt-aktiva-an-man/> (Hämtad: 2021-11-08)

Oscarsson, M. (2016) *Levande Landsbygd*, Sveriges riksdag. Motion 2016/17:2659.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/levandelandsbygd_H4022659
(Hämtad: 2021-12-22)

Regeringen. (2003) *Gemensamt ansvar: Sveriges politik för global utveckling*, Regeringskansliet.se. Prop. 2002/03:122. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2003/05/prop-200203122-/> (Hämtad: 2021-12-12)

Regionfakta. (2021) *Befolkningsförändring 25 år, Norrbottens län- fakta och perspektiv*, Regionfakta.com. <https://www.regionfakta.com/norrbottens-lan/befolkning-ochhushall/befolkning/befolkningsforandring-25-ar/> (Hämtad 2021-01-08)

Regionfakta. (2021) *Större tätorter, Jämtlands län- fakta och perspektiv*, Regionfakta.com. <https://www.regionfakta.com/jamtlands-lan/geografi/storre-tatorter/> (Hämtad: 2021-01-03)

Sandow, E och Lundholm, E. (2020) Which families move out from metropolitan areas? Counterurban migration and professions in Sweden, Tidsskrift. *European Urban and Regional Studies*. Vol. 27(3), 276–289.

SCB. (2015) *Urbanisering - från land till stad*, SCB Statistikmyndigheten.
<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2015/Urbanisering--fran-land-till-stad/> (Hämtad: 2021-11-20)

SCB. (2021) *Flyttar inom Sverige*, SCB Statistikmyndigheten.
<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/flyttar-inom-sverige/>
(Hämtad: 2021-12-27)

Singh, K. (2009) *Rural development: Principles, Policies and Management*, SAGE Publications. 3e upplagan.

Syssner, J och Fredriksson, A. (2021) *Näringslivsutveckling i gles- och landsbygdskommuner – vad är problemet?* Kunskaper för landsbygder - En blogg om svensk landsbygdsvforskning. <https://blogg.slu.se/kunskapscentrum-for-landsbygder/naringslivsutveckling-i-gles-ochlandsbygdskommuner-vad-ar-problemet/> (Hämtad: 2021-11-10)

Takahashi, Y. (2021) Diverse values of urban-to-rural migration: A case study of Hokuto City, Japan, *Journal of Rural Studies*. Volume 87. P 292-299.

Tidholm, A.C. (2019) *Bo på landet - bra liv för den som inte gillar tillväxt!* Arbetet.se. <https://arbetet.se/2019/05/27/bo-pa-landet-bra-liv-for-den-som-inte-gillar-tillvaxt/> (Hämtad: 2021-11-09)

Wallström, M. (2018) *Många flyttar ut på landsbygden*, LandLantbruk. <https://www.landlantbruk.se/lantbruk/manga-flyttar-ut-pa-landsbygden/> (Hämtad: 2021-11-12)

Widebäck, E. (2021) *Fler flyttar från storstaden*, Dagens Arena. <https://www.dagensarena.se/innehall/okad-utflyttning-tecken-pa-trend/> (Hämtad: 2021-11-28)

Åre Kommun. (2021) *Befolkningsprognos/Folkmängd*, Åre.se. <https://are.se/kommunpolitik/dinkommun/befolkningsprognosfolkmangd> (Hämtad: 2021-12-21)

Åre Kommun. (2021) *Åre-Duved*, Åre.se. <https://are.se/naringslivjobb/naringslivsutveckling/are-duved> (Hämtad: 2021-12-21)

7.3 Illustrativa källor

DivaGis. (2021) Vector Layer: GADM, Administrative Areas.

Flickr. (2021) Bild på tåg vid Duved station.

<https://flic.kr/p/2kS6bid> (Hämtad: 2022-01-02)

Jordbruksverket. (2021) *Vår definition av landsbygd*, Jordbruksverket.se.

<https://jordbruksverket.se/stod/programmen-som-finansierar-stoden/var-definition-avlandsbygd> (Hämtad: 2021-11-23)

SCB. (2021) Diagram över utflytt från Stockholms län till Jämtlands län. Variabler: Län, kön och år.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101J/InOmflytt/ (Hämtad: 2022-01-03)

Tillväxtverket. (2021) *Städer och landsbygder*, Tillväxtverket.se.

<https://tillvaxtverket.se/statistik/regional-utveckling/stader-och-landsbygder.html> (Hämtad: 2021-12-14)

QGIS, 2021. Shapefile Layer: Göteborg, Malmö, Stockholm, Åre, Duved.

8. Appendix

8.1 Appendix A- Tabell över koder från intervjuer

Empiri	Temat	Koder
Intervju med projektledare för Duvedmodellen	Kännedom	<ul style="list-style-type: none"> • Brist på förståelse • Kommuner <hr style="border-top: 1px dashed black;"/>
	Bemötande	<ul style="list-style-type: none"> • Aktörer • Samarbete <hr style="border-top: 1px dashed black;"/>
	Kompetens	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetens • Byggstrukturer <hr style="border-top: 1px dashed black;"/>
	Tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgänglighet • Nätverk • Infrastruktur • Kommunikation • Digitalisering & Internet <hr style="border-top: 1px dashed black;"/>
	Identitet & attityd	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalsamhälle • Långsiktigt hållbart • Arbetsför ålder • Positiv ekonomisk spiral <hr style="border-top: 1px dashed black;"/>
	Norm	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalbyrnas åsikter • Normer • Lagar och regler • “Urinvånare”

Intervju med person som flyttat från staden till landsbygden	Materiella	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomi • Bostad • Tillgänglighet <p>-----</p>
	Subjektiva	<ul style="list-style-type: none"> • Personliga preferenser • Vilja • Intressen <p>-----</p>
	Relationella	<ul style="list-style-type: none"> • Känslor • Förhållanden • Perspektiv

8.2 Appendix B- Intervjuguide för boende i Duved

Intervju med person som flyttat till landsbygden från staden.

Informerat samtycke presenteras:

- Representanten får välja att avstå att svara på frågor och att avsluta intervjun om så önskas.
- Representanten får frågan om det går bra att intervjun spelas in.
- Representanten informeras om hur materialet kommer att användas och till vad, samt att inga namn eller personlig information kommer att användas i uppsatsen.

Frågor, semistrukturerad intervju där frågor kan tillkomma under intervjuens gång.

1. Börja gärna med att berätta lite om familjen, vilka den består av. Vad era intressen är och när ni valde att flytta från staden.
2. Vad var anledningen till att ni flyttade?
 - Tryckte Stockholm i väg er?

- Var det Duved som lockade dit er?
3. Anser du att ni flyttade från staden för att få en förändrad livsstil beroende på:
 - Era intressen
 - Andra preferenser
 - Kombinationen av fritid och arbete
 - Annat?
 4. Vad var drivkrafterna till att ni genomförde flytten?
 - Vad finns i Duved som Stockholm inte har?
 5. Har digitaliseringen påverkat eller förändrat er förväntning av flytten?
 - Under Coronapandemin
 - Med tanke på arbete
 - Andra saker som inte har varit som vanligt
 6. Tycker du att ni har en högre livskvalitet på landsbygden efter flytten?
 - Är det nya livet som ni förväntade er?
 - Ser ni landsbygden som en idyll? Hur då?
 7. Vad såg ni för eventuella hinder?
 - Är resvägarna bra?
 - De sociala aspekterna med släkt och vänner
 - Hur löste ni bostad?
 8. Tycker du att landsbygden behöver förändras och utvecklas mer?
 - Vad saknar ni på landsbygden?
 - Vad är det som har ändrats sedan ni flyttade till Duved?

8.3 Appendix C- Intervjuguide för projektledare, Duvedmodellen

Intervju med projektledare för Duvedmodellen.

Informerat samtycke presenteras:

- Representanten får välja att avstå att svara på frågor och att avsluta intervjun om så önskas.
- Representanten får frågan om det går bra att intervjun spelas in.
- Representanten informeras om hur materialet kommer att användas och till vad, samt att inga namn eller personlig information kommer att användas i uppsatsen.

Frågor, semistrukturerad intervju där frågor kan tillkomma under intervjuens gång.

1. Ur ett historiskt perspektiv, vad gör ni annorlunda idag i och med detta projekt jämfört med hur arbetet var förut?
2. Varför blev det just Duved där projektet hamnade?
 - Hade projektet sett annorlunda ut om det var i någon annan kommun?
 - Vilka faktorer gjorde att det blev Duved?
3. Vilka utmaningar har ni fått arbeta mest med i Duved?
 - Har de ändrats under Coronapandemin?
 - Vilka utmärker sig?
 - Kan de skilja mellan olika landsbygdskommuner?
4. Har era prioriteringar fått ändrats under pandemin?
 - Har ni fått en ny förståelse om vad människor vill ha?
5. Har utmaningar blivit svårare eller gett ökade möjligheter att lösa med hjälp av ökad digitalisering?
6. Vad är det som ni har märkt lockar människor till just Duved?

7. Vilka strategier arbetar ni med för att lösa de problemen som ni har upptäckt?
 - Bostadsfrågan om intresset ökar?
 - Intressekonflikter
 - Mellan lokalborna och inflyttare

8. Ser ni ett ökat intresse hos människor i att ha mer fritid utanför sin vardag och arbetsliv?

9. Vilka är det som flyttar till Duved och varför? Börjar ni se något mönster?
 - Ålder
 - Kön
 - Yrken
 - Familj

10. Vad vinner eller förlorar Duved på att få fler invånare?
 - Innebär utveckling alltid en ökad befolkning?
 - Hur gynnar ökad migration landsbygden generellt?
 - Kan det få konsekvenser med att för många vill flytta in i Duved?

11. Hur utvecklar man en landsbygd lagom mycket?
 - Finns det risk att utveckla för mycket?
 - För att inte förstöra för lokalborna
 - För att inte gå miste om lugnet, tystnaden och det naturnära

12. På vilket sätt är en landsbygdskommun långsiktigt hållbar?

13. Är det för få människor som vet om landsbygdens fördelar?
 - Vill ni upplysa dem mer om dessa?
 - Hur går man tillväga då?

14. Jag har förstått det som att en av delarna som halkar efter är kulturlivet.
- Hur kan olika kulturvärden förbättras?
 - Arbetar ni specifikt med detta?
 - Kommer det någonsin kunna konkurrera med utbudet i städerna?
15. Är det svårt att locka vissa grupper av människor med tanke på kompetens?
- Vilka är svårast och varför?
 - Vilka arbeten finns det mest av på landsbygden?
 - Hur lockar man exempelvis högutbildade kvinnor i medelåldern som tidigare inte velat bosätta sig på landsbygden?
16. Vilka är det ni vill locka till landsbygden?
- Vilken grupp kan gynna Duved som region?
17. Skulle du kalla Duvedmodellen som ett lyckat projekt?
- Vilka resultat har ni sett?
 - Vad är ni hittills mest nöjda med?
18. Hur ser du på framtiden och satsningarna i Duved?
- Kommer fler liknande projekt?
 - Kommer fler kommuner ta efter?
 - Vad väntar närmast att utveckla och arbeta med?